

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Дмитрий МЕДВЕДЕВЫР ПОЛИТИКЭШХОМ КЪЫХЭНЭЖЬЫ

Инновационнэ технологи-
ехэмкIэ гупчэу Digital Octodre
зыфилорэм ежъ икътэгъухэм за-
щылокIэм, иеплъыкIэхэмрэ лъэ-
кIэу иIэмрэ зэрымыхокIыгъэхэу
политикэшхом къызэрэхэнэжьи-
рэр Президентэу Дмитрий Мед-
ведевым джыри зэ нафэ къафи-
шыгъ. Джащ фэдэ зэфэхьы-
сыжхэр ашIых информацион-
нэ агентствэ зэфэхьыафхэм
блэкIыгъэ шэмбэтым ащ зэлу-
кIэгъоу зэхичэгъагъэм къыте-
гушыIэхэзэ.

Ащ къекIолIэгъэ депутатхэм,
журналистхэм, культурэм ило-
фышIэхэм, предпринимательхэм
УФ-м и Президент ИнатIэ ятло-
нэрэу фэмьбэнэштэу зэрэри-
хуагъэм телхьапIэу иIэхэр
къафилуатэзэ, Дмитрий Медве-
девым теубытагъэ хэлъу къылуагъ
Правительствэм и Тхьаматэу Иоф
зышIэрэ Владимир Путиным
ирейтинг ежъ ием нахъ инэу зэ-
рильтыгъэр. Ау политикэ лъэны-
къомкIэ тIури зэкIэрыпчынхэ
умылъэкIыштэу зэгурылохэу зэ-
гъусэхэшт, къэралыгъом илъ по-
литикэ зыпкытыныгъэми, поли-
тикэ гъогоу хэгъагъур зэрыкIор-
рэми зэхьокIыныгъэ афэхьыуштэп.
КъызэрэпшыхъуштыгъэмкIэ,
ВПП-у «Единэ Россия» Къэралы-
гъо Думэм идепутатхэм яхэ-
дзынхэм текIоныгъэр къазыщы-
дихкIэ Премьер-министрэ И-
натIэр зезыхьащт цыфэу Дмит-
рий Медведевым зэлукIэгъум хэ-
лэжъагъэхэм апашъхэ зыкы-
щигъэлъэгъуагъ. Ащ къыпкы-
рыкIызэ, партиеу «Единэ Росси-
ем» ыкIи общественностым —
гражданскэ обществэм, эксперт-
хэм, региональнэ ыкIи муницип-
альнэ хабзэм занкIэу япхыгъэу
Иоф зышIэшт «правительствэш-
хо» зэхэщэгъэныр игъоу ылы-
тагъ. Ащ мэхьанэу иIэр хэгъа-
гъум гъэлорышIакIэу илгыр зэ-
хьокIыпэгъэным, нэмыкIэу
къэпIон хъумэ, хабзэм илофшIакIэ
нахьыбэу шлуагъэ кытэу гъэ-
сыгъэным афэшI ыхэкIэ кыкIэу
ыпшъэкIэ лъылэсэу зэпхыныгъэ-
хэр гъэпсыгъэнхэр ары.

— Сыкъызэрэшъухаплъэрэм-
кIэ, политическэ кIоцIэ зэфэхь-
афхэр, общественнэ кIуачIэхэр
зыхэхьащтхэ «правительствэш-
хо» зэхэщэгъэным ехьылIэгъэ
предложенияри зымы шигъэзые-
рэп, — къылуагъ Президентым.

А кIэщэкIоныгъэм еплъыкIэу
фырIэр зэлукIэгъум хэлэжъагъэ-
хэм ащыщхэм къалуагъ. Компа-
ние купуэ RUCOM идиректорхэм
я Совет итхьаматэу Михаил

Абызовым иеплъыкIэхэм къащы-
уцуэ зэрэхигъэунэфыкIыгъэм-
кIэ, «правительствэшхо» зэхэ-
щэгъэныр зыфэдэ шымылэ гуп-
шысэкIэшIу, ау ар гъэцкIэжьи-
гъуае хъушт ыхэкIэ кыкIэу
ыпшъэкIэ лъылэсэу зэпхыныгъэ-
хэр гъэпсыгъэнхэр зифедэхэри
къызэмыкIуштхэри зэрэщыIэхэм
къыхэкIэу ыкIи ащ зэрэтетыр ре-
гионхэм ащызэхэпшIэнэу щыт.
Ащ зэрильтытагъэмкIэ, хэгъагъум
тапэкIэ хэхьоныгъэхэр зэришIы-
штхэ шIыкIэм ехьылIэгъэ кон-
цепциехэм язэхэгъуагъу къэ-
сыгъ. Дэгъугъэ правительствэ-
кIэр а ИофшIэным фежъагъа-
гъэмэ. А Иофым тегушыIэгъэным
фэшI зэлукIэгъум комитет шIы-
кIэм тегъэпсыкIыгъэу куп шы-
зэхэщэгъэныр игъоу зэрильтыгъу-
рэр ыушъэфыгъэп. Дмитрий
Медведевми а предложением
къыдыригъэштагъ.

Информационнэ агентствэхэм
къызэрэтырэмкIэ, экспертхэм
ясообществэ «правительствэш-
хо» ыкIи Общественнэ комитет
зэхэщэгъэнхэм дырегъаштэ.
Фондэу «Стратегия 2020»-рэ зы-
филорэм ипашэу Михаил Реми-
зовым зэрильтыгъэрэмкIэ, парла-
ментым нахьыбэу хэтхэм япра-
вительствэ зэхэщэгъэным ипа-
лэ къызысыгъэр бэшIагъэ. Те-
тыгъор зылыгъ партиер ыцIэ
имызакъоу, купкIэу иIэмкIи зе-
щакIоу шытын фае. Политическэ
ыкIи экономическэ коммуни-
кациехэмкIэ Агентствэм игене-
ральнэ директорэу Дмитрий Ор-
ловым зэрэхигъэунэфыкIыгъэм-
кIэ, игъэкIотыгъэ шIыкIэмкIэ
правительствэмрэ партиехэмрэ
эксперт шIыкIэм тетэу Иоф зэ-
дашIэн алъэкIышт. Экспертхэм
административнэ ИнатIэ алы-
гынэу ищыкIагъэп. Обществен-
ностым илIыкIохэр правитель-
ствэм къыгъэхьазырырэ законо-
проектхэм атегушыIэхэ зыхьукIэ,
правительствэм зэрихэрэ поли-
тикэм нахьыбэу шлуагъэ къытышт.

КъызэрэтшIошIырэмкIэ, гуп-
шысакIэу Дмитрий Медведевым
къахилъхьагъэр шыIэныгъэм
зэрэхуагъэ шIыкIэр джыркIэ
гурылогъошIоу щытэп. Ауми,
цыфыбэмэ яеплъыкIэхэм ате-
гъэпсыкIыгъэу Иофыгуагъэхэр
шыIэныгъэм щыпхырашынхэ
алъэкIынэу гъэпсыгъэ зыхьукIэ,
хэгъагъум ищыIакIэ нахьышIу зэ-
рэхуагъэ уехьырэхьышъэжьи-
нэу щытэп.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Адыгеим и Лышъхъэ икъоджэгъухэм афэгъушIуагъ

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

**Чъэпыогъум и 15-м Красногвардейскэ районым ит
къуаджэу Улапэ ыныбжъ илъэс 150-рэ зэрэхъурэр игъэ-
кIотыгъэу хагъэунэфыкIыгъ. МэфэкI зэхэхэм къоджэ-
дэхэм ямызакъоу, Улапэ къыщыгъуагъэхэу нэмыкI
чыпIэхэм ащыпсэхэрэри бэу къекIолагъэх.**

**Улапэхэм къафэгъушIонэу мэфэкIым къеблэгъагъ Адыгэ
Республикэм и Лышъхъэу ТхьакIушынэ Аслъан. Къуа-
джэм нахьыжъэу дэххэм игуапэу шлуфэс сэлам ари-
хыгъ ыкIи Хэгъэгу зэошхом хэкIодагъэхэм ясаугъэт къэ-
гъагъэхэр кIэрильхьагъэх.**

Икъоджэгъухэм апашъхэ
къыщыгушыIэхэ, Адыгеим и
Лышъхъэ къыхигъэщыгъ къу-
аджэм ищытхэ, идэхэгъэ язы-
гъэIогъэ цыфхэм мы мэфэкI
шлагъор япхыгъэу зэрэщытыр.

— Сэнаушыгъэ зыхэлъ цы-
фэу къуаджэу Улапэ къыдэхъу-
хьагъэм ипчъагъэ къэлыгъэгъуай

— кIэлэегъаджэхэр, врачхэр,
шIэныгъэлэжхэр ыкIи музы-
кантхэр, зэлышIэрэ орэдылохэр
ыкIи литераторхэр. Арэу щытми,
апэрэпшIэ шъхэкIафэ зыфэт-
шIыхэрэр тыкъэзылфыгъэ ны-
тыхэр, къуаджэм гъэхээгъэ-
шIухэр ышIынхэмкIэ зишIо-
гъэшхо къэзыгъэкIуагъэхэр

арых, — къылуагъ ТхьакIушынэ
Аслъан.

Нэужым Урысые Федерацием
мэкъу-мэщымкIэ и Министер-
ствэ и Щытхэу тхылыгъу «Уры-
сыем иагропромышленнэ комп-
лекс илофышIэ гъэшIуагъ» зы-
филуэ мэкъумэш-фермер хьы-
мэтшIаплэм ипашэу КъумпIыл
Къэралбый къыфагъэшъошагъэр
зэрыт унашъом Адыгеим и
Лышъхъэ къеджагъ. Къэралы-
гъо тын лъапIэр ритыжызэ,
ТхьакIушынэ Аслъан ащ фэгъу-
шIуагъ ыкIи тапэкIи гъэхээгъэ-
шIухэр ышIынхэу фэлъэлуагъ.

Джащ фэдэу къоджэдэххэм
ямэфэкIкIэ къафэгъушIуагъэх
Адыгэ Республикэм и Къэралы-
гъо Совет — Хасэм и Тхьа-
матэу Федор Федорко, Красно-
гвардейскэ район администраци-
ем ипашэу Тхьэлъэнэ Вячеслав,
Усть-Лабинскэ районым икъод-
жэ псэупIэу Тенгинскэм ипа-
шэу Сергей Симоновыр, Улапэ
дэт предприятие анахъ дэгъухэм
япашэхэр, Хэгъэгу зэошхом иве-
теранхэр.

МэфэкI зэхэхэр гъэшIэ-
гъонэу, дахэу рекIокIыгъ. Ула-
пэ ихьышъэ, ишэн-хабзэхэр
къызылIотыкIырэ театризован-
нэ къэгъэлъэгъонхэмкIэ Иоф-
тхьабзэр баигъ. МэфэкI зэхэхэр
концерткIэ зэфашIыжыгъ.

МэфэкIыр зэрэкIуагъэр игъэ-
кIотыгъэу тигъэзет къыхиутышт.

КИАРЭ Фатим.

ГЪЭСТЫНЬПХЪЭ ШХЪУАНТИЭР

Мыекъопэ районым ит псэуплэу Грознэм тыгъуасэ гъэстыныпхъэ шхъуантIэр щатIупщыгъ. Ащ фэгъэхыгъэ зэхъэм хэлэжъагъэх АР-м и Лышхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипашэу Владислав Федоровыр, Мыекъопэ районым иадминистрации ипашэу Евгений Ковалевыр, къуаджэм шыпсэухэрэр.

Владислав Федоровым зэх-хэр кызылуиыхыг ыки АР-м и Лышхыэу Тхаклушынэ Аслан ыцкэл кутырэу Гроз-нэм шыпсэухэрэм кьафэ-гушугь.

— Непэрэ хьуггэ-шаггэм
мэханэ имыгэу пфэлоштэп, —
кыгуагъ ащ. — Проценти
100-м нэсэу цыфхэм газыр
алыгыгэсыггэн фэу респуб-

ликэм ипашэ унашго ззри-
шыггэм мыр ззу ишыхьат.
Адыгеим игьэцэкIэкIо хэбзэ
органхэр, политическэ партиу
«Еди́н Росси́ер» цIыфхэм
яшыIэкIэ-псэукIэ нахьышIу
хьунхэм фэгумэкIых. Анахь
шыхьалэу нэфьунэр, фабэр, пса-
уыггэр шыуинаггьохэм ары-
лынхэу сышгуфэIьаIо!

Кутырэу Грознэр къалэу Мыекъуапэ игъунэгъу нахъ шымэи, непэрэ шылакэм бэу пэчъыбагъ. Программэу «2012-рэ илгъэсэм нэс къуаджэм хэбхъыгъэхэр ышлынхэр» зыфи-лорэм мыр кыыхеубыгъ. Охэтэ гъэнэфэгъэкӀэ узэкӀэлэбжъымэ, псыр ращӀлагъ, джы газыри ялэ хуэгъ. Грознэм зэкӀэмкӀи нэбгырэ 639-рэ нылӀп шыпсэурэр. Непэ гъэстыныпхъэ шхуантӀэр афыращӀным унэгъо 60-р фӀхъазыр. Республикэм игъэцӀэкӀэкӀо хэбз орган-хэм, муниципальнэ образован-ем, ежъ кутырым шыпсэухэрэм яамалкӀэ а Юфыр зэшӀо-хыгъэ хуэгъ. Мыщ шыпсэухэрэм шхъафит обществэу «Хуторок» зыфилоу зэхашагъэм унэгъуи 182-рэ хэбхагъ. Ахэр программэм игъэцӀэкӀэн чанэу хэлэжбагъэх.

Гъэстыныпхъэ шхъуантІэр

афатІуницъгъ

зыхагъзнахэм, Грознэм дэс
нахыжгъхэм ащышэу Ваган
Атакян иунэ хыаклэхэр еблэгъа-
гъэх. Илъэс 87-рэ зыныбжъ
пенсионерыр нэгущлоу къа-
пэгъоклыгъ, зыщыппцэрхыгъ-
хэр хыакум щайнычыр тыри-
гъэуцуи, газыр хигъэнагъ.

Гъэстыныпхъэ шхъуантІэр яІ-
нымкІэ ІэпыІэгъу къафэхъугъэ
пстэуми «тхъашъуегъэпсэу» ащ
къариІуагъ.

ІЭШЪЫНЭ
Сусан.

Сурэтхэр Іэшынэ Аслъан
тырихыгъэх.

ЗЭНЭКЪОКЪУ АФЫЗЭХАЩЭ

Урысые Федерацием и Къэра-
лыгъо Думэ и депутатхэм яхэдзын-
хэр 2011-рэ илгъэсэм тыгъэгъазэм и
4-м шыгъэштх. Мэхъанэ зиэ поли-
тическикэ хуыгъэ-шлагъэм изыфэгъэ-
хъазырын Мыекъуапэ шырагъэ-
жыагъ. Хэдзынхэм язэхъанткIэ
чIыпIэ общественнэ зыгъэIорышIэ-
жыпIэхэм (ТОС-хэм) мэхъанэшхо
яI. ХэдзкIо коммиссиехэм ахагъэхъа-
штхэмкIэ яшIошIхэр къалонхэм,
цIыфхэм къэбархэр алыгъIэгъэсы-
гъэнхэм, хэдзынхэм къэкIолIэнхэм
кIэ егъэблэгъэ тхылъхэр алэкIагъэ-
хъанхэм, хэдзакIохэм яспискэхэр тэ-
рэззу тхыгъэнхэм, ныбжьыкIэхэм
хэдзын Iофтхъабзэхэр афызэхэшэ-
гъэнхэм алыгъэныкIэ ТОС-хэм
зэшIуахырэр макIэп.

Мыекъоп кълэ администраци-ем СМИ-хэм зэпхыныгъэ адырял-нымкӀэ и ГъэлорышлӀпӀэ кызырӀ-щыгауагъэмкӀэ, чӀыпӀэ обществен-нэ зыгъэлорышлӀжыбылӀхэм якоми-тетхэм ащыщӀу анӀх кӀоух дэгъу къэзыгъӀӀгъоштыр зӀнӀкӀоу афыззахӀэрэм кыгъӀзӀнфӀшт. Къа-лӀу МыекъуапӀ ичӀыпӀэ хӀдзӀкӀо комисси зӀнӀкӀоуым икӀӀшакӀу. Ар шӀкӀогъым и 1-м аублӀшт.

Хэдзын кампаниер оклофэ ТОС-хэм ээшлуахыгэм фэгъэхыгъэ тхыгъэхэр Мыекьуапэ и ТИК рахылылэцтых. Ахэм ягъусэнхэ фæе СМИ-хэм клары-хэгъэ хэутыгъэхэр, плакатхэр, сурэт-хэр, видеотехыгъэхэр, нэмыкхæри. Теклоныгъэр кыддзыыхыцгъэр комис-сием кыгъэнэфцыхтыгъэ кыд яфэшъо-шэ тын лъаплэхэр аратыштых.

Къыхэгъэщыгъэн фае: анэх дэгъухэр къэгъэнэфэгъэнхэм изакъоп зэнэкъокъур зыфызэхашэрэр. Пшгъэр ышъхалэр — правовой ыкIи политическэ культурэм зыкэгъэлэ-тыгъэныр, къалэм щыпсэхурэр хэ-дзынхэм къышэлэгъэнхэр, джаш фэдэу Мыекъуапэ иобщественнэ-политикэ щыакIэ ялахьышIу халъханыр ары.

(Тикорр.).

ТЕГЪЭГУМЭЖИЫ

Кызыралотэжыыремкэ, Джэджэ-хьаблэ зытло-зыщэ кошгыгэ. Джы зы-дэщысхэ чыплэм ящылаккэ нахьышлу щыхьущтэу алуи кьэтлысыжыгыгагэх. Псыхьоу Мартэ псэу дэтымрэ мзымрэ ахэр анахьэу зылэпызыщэггагэхэр. 1741-рэ илхэсым кьышчыублагтэу, километрич фэдизу эклэхьыгтэу кьуа-джэр псыхьом инэпкь Iyc.

ЕгъашIэм джеджхьаблэхэр къэбзэ-
ныгъэм лъэплъэх, цыраур е хэкIыр
дизу ныбжьы цыф ылъэгугъэп. АщкIэ
тикъуаджэ дэхэр лъэшэу згурэлъ-
жьых. ГушыIэм пае, чылэм дэт къэ-
хэлышым ягъэкъэбзэн. Зыпарэкли
бырсыр е Iорэ-шIорэ къыпыкIыгъэн,
игъом зэдэлъжьхэзэ аукъэбых, зы нэб-
гырэггорэм изакъоу ар ыпшъэ дэ-

кыгъэм, нэмыкхэм афилъэгъоу игугъу
ыштыжырэп. Мары мыгъи, Бирам
мэфкыр кэмысыз, щыри къоджэдэс-
хэм кэбзз-лъабзэ аштыгъэх. Къоджэ-
гум ит кэхалхэм Блэнгэгэпцлэ Зул-
къаринэ мышгъахыжъэу пылъ, сыди-
гъокли къабзэу ытыгышъ, тхаегэп-
сэу. Адрэ кэхалхэхэри клэлэ нахъ чан-
нэу дэсхэр иклэщаклохэу, зделэгъыхыи
аукъэбзыгъэх. Тафэрэз зэкълэ хэлэжба-
гъэхэм, Тхьэм псауныгъэ къарет.

Мы уахътэм тикъуаджэкӀэ тымыгъэтэрэзэу сызыгъэгумэкӀырэр зы. Джэдэжхъаблэ мэщыт дахэ дэт. Къоджэ ефэндэу Хъут Хъызыр, а лъэхъаным къоджэ псэупӀэм ипачэщыгъыгъу Хъут Аслъанчэрэ, тикъоджэ кӀэлэ нахь лъэрыхъэхэм яшӀушӀэкӀэ ар

ашыгъ. Къызызѣуахыгъэм къышчыуб-
лагъѣу Хъызыр ишыагъэкӀэ мэкъэмэ
дахэхэр, шъэлѣуатхэр, ефэндхэм къа-
лѣуатэхэрэр ащ зэпымыоу къыдѣ-
лукыгъэх. Джы лыр къэгъой-щайй ащ
фѣдѣ амал имыӀэжъ зэхъум, пстѣури зэ-
пыжыгъ. Бирам мѣфшхоу къуаджм
щыцхэм ямызакъоу, гъунэгъухэм
къарыкыгъэхэри къызщыдѣхъагъэхэм,
мэщытым зыпари макъэ къычӀлѣлукы-
гъѣп, непи ащ фѣд. Ар тэрззѣп. «Иунэ-
къошчышъ, къышѣтхъу» шъумыӀо, ау
Хъызыр ефэндгыгом имызакъоу, чылѣм
шлогъабѣ фишлагъ. Ащ фѣмылѣэкыжъ
зэхъум а тӀѣклур зыпарѣми зѣпигъѣ-
рѣшъугъѣп. Ащ фѣдѣхэм къоджѣдѣсхэ-
ри, псзупӀѣм ипашѣхэри агъѣгумѣкынхѣ
фѣе.

ХЪУТ Якъуб.
Джэдждэхъабл.

НЫБДЖЭГЪУНЫГЪЭР
къэтэнжъугъэхъум

Хэтрэ ни, ти исабый тхьэнэу, кын ымылзгъоу, ыцлэ шлуклэ кыралоу игъашлэ кыхыынэу фай. Ау кыныгы зыпэклэ кымкыныгэ шылэп. Уныбжык-клэ хьумэ, хэуктоныгэ пшлшшт. Шцлэ-ныггэм, цыфхэм фыщтыкълэу афыуилэр зэблэзыхун ладжи уапэ кыфшшт. Ахэм эклэм нахь лушы уашлы, клуачлэ кыуаты. Сыд пшлшштми, плшштми анэхьэу узэгупшысэн фаер шлү плээггүрэ цыфхэр умыггэуклыгэжкынхэр, агу хзыггэ-клын умышлэныр арых. Ау тэ тызэрэ-гүггэу шылэнынгэм эклэ шхьхүрэл.

Гукъау нахь мышӕми, тиныбжы-
кӕхэм яеплъыкӕхэр лӕшсӕу зблӕху
гъэ хъугъэх. Нахьыпэм Кавказым
щышхэр здӕлӕжхӕу зэрэздӕпсӕушты-
гъӕхэм нӕп фӕдӕжӕп. Ар къаушы-
хъаты Адыгеим щыц ныбжыкӕхэмрӕ
ткӕш республикӕхэм ксарыкыгъ-
хӕмрӕ зэрӕугъыхӕм ззасоах, зыгорӕ
агошцӕн амылгӕлӕу зэрӕукыхӕу кват-
хыгъӕу, къагъӕлгъагъу зэрӕтлӕгъурӕр.

Пльыр-стырым хэтхэу Iашэр, шъэ-
жыер агъэфедэх, кIэлэ ныбжыкIэхэр
хэклудэх. Уахтгэ тешлагъэу узяуп-
чIырэм, кIэгъожыгъэхэу, кыззры-
кIыгъэри амышIэжъэу ары зэрэхурэр.
Ау зыгорэм исабый шIоклодыгъэ хъу-
мэ, ащ кыIкIыжырэ шыIэп.

Ахэр зэкӀ кызыхэкӀырэр кӀэшлӀ-
гъуаеу шыт, сыда плӀмӀ уныбжыкӀ
хӀумӀ шылӀныгӀм кыныгӀы хӀмыльӀу,
ипхӀухӀэрэр зэкӀ кыбдӀхӀунӀу ары
кызырӀрӀшыхӀурӀр. ТикӀалӀхӀм «лы
стырӀр» кытекӀо, игӀом кызуцужыныхӀ
алӀэкӀырӀп, лыгӀгӀм кыкӀырӀр ыкӀоу
кыагурыӀорӀп.

Джырэ уахтэм Темыр Кавказым
щымамыр. Зао тыхэтэп, гьаблэ тилэп,
узыфээон, узыфызэруклын фэди шылэп.
Ушылэн, улэжээн плэмэ, фитыныгэхэр
тилэх. Шэхэкэлэфэныгэ, лытэныгэ
зыфашлышт цыф тыхуэнын пае ныб-
жыкылэхэм тыналэ зэтэдгэтыжыкын фэе.
ШХОНЧЫБЭШПЭ Рүзан.

ΙΑΣΗΧΕΜ

АР-м и МВД Мыекьопз районымкІэ иотдел Іашэхэм афгъэхыгъэ законхэр зэригъэцакІэхэрэр мы районым ипрокуратурэ джырэблагъэ ыуплъэкІугъ. Районым шыпсэуу Іашэ зылыгъхэм алыплъэгъэнымкІэ хэукьонныгъэ инхэр шашІыгъэхэу ашкьыхигъэшыгъ. ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, нэбгыри 6-мэ Іашэ аІыгъынэу фитыныгъэ къязытырэ тхылъым шыгъээнэфэгъэ пІалгъэр аухыгъ. Ахэм ащыцгорэм 2007-рэ иІыгъсым игъэтхэгъэ мазэ кьыщыублагъ Іашэ зэрихъанэу фитыныгъэ зимыІэжыыр.

Хэбзэнчэу Іашэр зезыхьэхэрэм
кьалахынэу, ахэм алгымыплагагэхэм
пшгэдэжкыж араггэхынэу отделым
ипашгэ унашгэ фаши, ар кьызынциорэ
тхылгыр фаггэхыгы.

механизм

ПАРТИЕМ ИПОЛИТИКЭ ДЫРАГЪАШТЭ

Урысыем иполитическэ партиу «Единэ Россию» и Адыгэ шьолъыр къутамэ нахьыжъхэм я Совету шы-зэхэшагъэм мы мафэхэм зэхэсыгъо илагъ. ЫпшэкIэ зигугъу къэтшыгъэ советым хэхьаштхэм яхэдзынху республикэм имуниципальнэ образованийхэм ащыкIуагъэхэм зэфэхьысыжъу афэхьугъэхэм, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм яхэдзынхэм зэрахэлъжъшт шыкIэхэм, нэмыкI Ioфыгъохэм кьэзэрэуогъонгъэхэр атегушыла-гъэх.

Советым итхьаматэу Бэджэнэ Мурат анахьэу ыналэ зытыридзагъэхэр партиу «Единэ Россию» и Зэфсэу Москва шыкIуагъэм зэфэхьысыжъу фэхьугъэхэр арых. Народнэ программэр зраштагъэм, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэмр УФ-м и Президентр яхэдзынхэм партиер зэрафэхьазырым, ащкIэ къагъэнэфгъэ кандидатурэхэм, партием иполитикэ зэрпсаоу нахьыжъхэм я Совет

зэрадыригъаштэрэр ащ къы-хигъэшыгъэх.

Мы аужырэ илъэхэм Адыгэ Республикэм хэхьонгъэшлэхэр зэришлэгъэхэр ыкIи АР-м и Лышъхьэу ТхьакIу-щынэ Аслъан ащкIэ Ioфышхо зэришлэрэм пае зэрэфэрэзхэр М.Бэджанэм ипсалэ къыщилуагъ. Советым ыпашъхьэ кьицорэ гумэкIыгъохэр, шыкIагъэхэр дэгъэзыжъы-гъэнхэм фэшI «Единэ Росси-

ем» и Адыгэ шьолъыр къутамэ иполитсовет и Секретарэу Iощэ Мухьамэд IэпыIэгъушIу къызэрафэхьурэм фэшI нахьыжъхэм ащ «тхьауегъэ-псэу» ралуагъ.

Къэзэрэуогъонгъэхэм къы-зэралуагъэмкIэ, зигугъу къэт-шыгъэ политическэ Ioфтхьа-бзэхэм Адыгеир чанэу ахэлъ-жъэным фэхьазыр. Джащ фэ-дэу республикэм хэхьоны-

гъэхэр езыгъэшIын зылгъэ-кIышт лъэныкъо пстэуми нахьыжъхэм я Совет хэтхэм Ioф адашIэшт, яшIуагъэ къа-гъэкIощт. Къэралыгъом, рес-публикэм янеушырэ мафэ ахэр егъэгумэкIых, цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ нахьышIу шIыгъэным фэлажъх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр Iэшьынэ Аслъан тыхыгъэх.

ГРАДУСИ 8-м ежэх

Джырэ фэдэ уахьтэм псэу-пIэ-коммунальнэ хьызмэтым изытет Ioфыгъо шъхьалэу къэралыгъом къыщаIэтыхэрэм ащыш. Гъэмафэр икIэу бжыхьэ мэфэ чыIэхэр къы-зысхэкIэ, кIымафэм зыфэ-гъэхьазыргъэн зэрэфаер зэкIэми агу къэкIыжы. Джа-щыгъур ары шыкIагъэхэр къызылбагъохэрэр, ашIэн фаер къызыхэщырэр. ШыIэ-пын фае игъом ыкIи икIоу кIымафэм зыфэзыгъэхьазы-рыр псэупIэ-коммунальнэ хьызмэтышIаплэ. Зыгорэхэм бжыхьэм елбэтэу ыкIи теуры-кIоу Ioфхэр зэшIуахыжы, зэшIозымыыху кIымэфэ гузэгум цыфхэр чыIэм къыхэзыганэхэрри макIэп. ИкIоу фэхьазырхэми, игъом фабер къызэрамытIупшырэ-ри нахьыб.

Адыгеим ипсэупIэ-комму-нальнэ хьызмэт шыкIагъэхэр илэхэми, кIымэфэ уахьтэм фэ-мышьазырэу пIон плъэкIы-щтэп. Мыекъуапэ шышъхьэ-лум ыкIэр ары ащ изыфэгъэ-

хьазырын зиухыгъэр. Арэу щытми, непэ мары чъэпыогъум и 18, унэхэр джыри къагъэ-фабэхэрэп. Бжыхьэм ишъып-къэу зыкыигъэлъэгъуагъ, ош-хыхэр зэпыухэрэп пIоми хъушт, мафэрэ градус 13 — 14-м фабер шIокIырэп, чэ-щырэ градуси 6 — 7 нылэп шыIэрэр, ау котельнэхэр атIупшыныху къалэм ипашъ-хэм джыри ягухэлъэп. Мые-кIопэ къэлэ администрацием тызытеом, гурытымкIэ лы-тагъэу градуси 8-р чэщ-мэ-фищырэ зыIыгъыкIэ къы-хагъэнэщтэу ары къызэрэ-та-луагъэр. Фабер зы градус-тIукIэ нахь лъагэмэ, 9—10 шыIэмэ, къыхамыгъэнэнэу законом фитыныгъэ къареты. Чъэпыогъум и 15-м сымэ-джэщхэр, кIэлэцIыкIу Iы-гыплэхэр, еджаплэхэр, соци-альнэ объектхэр къагъэфэбэн-ху зэрэрагъэжъагъэм рыгу-шохуэу къыкIагъэтхыгъ. Ар зэрэмытэрэзыр къыхэдгъэ-щыгъэми, тэ хэт къытэдIун...

Джащ фэдэу лъэныкъо

пстэумкIи типаштэхэм закон-хэр агъэцакIэщтыгъэхэмэ, нахьышIоу цыфхэр шыIэшт-гъагъэх, ау мыхэр ежъхэм яфедэ зыхэлъыр ары нылэп зышIомыкIыхэрэр. Ар аукъоу чъэпыогъум и 15-м фабер къатIупшымы, зыпарэми пшъэ-дэкIыжэ аригъэхьыштэп, ау ащ дэжъым ежъхэм ялахьэу къыхэкIыщтыр нахь макI. Цыфэу унэ чыIэхэм къа-рыкIэху, IoфшIаплэу къаы-гъэфабэхэрэм сыхьат пчъа-гъэрэ ачIэхэрэр, кIэлэцIы-кIоу Iыгыплэ е еджэплэ фа-бэм кыкIыжъэу унэ чыIэм кыкIажажыхэрэр нахь шIэхуэ зэрэсымэджэщтхэр зыми къыдилыгъэрэп. Кабинетэу узычIэсыр сплит-системкIэ бгъэфабуэ, унэми о узыщфэе уахьтэм уикотельнэ щыотIуп-щымэ, цыф къызэрыкIоу ащ фэдэ амал зымыIэхэр къыб-гурылоштхэп. Ары Адыгеим икIэлэ шъхьалэ ипаштэхэми къащышIырэр.

ХЪУТ Нэфсэт.

ЗЫНЫБЖЪ ИМЫКЪУГЪЭХЭМ анаIэ атырагъэты

Урысые Федерацием и Следственнэ комитет и ГъэlorышIа-плэу Адыгэ Республикэм шыIэм чъэпыогъум и 14-м пленар-нэ зэхэсыгъо илагъ. Адыгэ къэралыгъо университетым ина-учнэ библиотекэ иконференц-зал ар шыкIуагъ.

Шьугу къэдгъэкIыжъын: ГъэlorышIаплэм шызэхаштэгъэ Обще-ственнэ научнэ-упчIэжъэгъу советыр загъэпсыгъэр 2010-рэ илъэсым ишэкIогу маз ары. Советым хэхьа-гъэх къэралыгъо ыкIи хьыкум хэб-зэгъэуцу органхэм, правэухьумкIо, общественнэ, научнэ ыкIи ветеран организациехэм, профессиональнэ объединениехэм, къэбар жъугъэм иамалхэм ялIыкIохэр.

Зэхэсыгъом хэлъжагъэх Адыгэ къэралыгъо университетым ишIэны-гъэлэжъхэр, УФ-м и Следственнэ комитет и ГъэlorышIаплэу респу-бликэм шыIэм иIoфышIэхэр, АР-м хэгъэгу кIоцI IoфхэмкIэ и Мини-стерствэ икIулыкъушIэхэр, ГъэlorышIаплэм шызэхаштэгъэ Обще-ственнэ научнэ-упчIэжъэгъу сове-тым хэтхэр, цыфхэм яфитыныгъэ-хэмкIэ Уполномоченнэу АР-м шыIэхэр, журналистхэр.

АР-м и Следственнэ ГъэlorышIа-плэ ипаштэу Василий Семеновым Ioфтхьабзэр къызэлуиыхыгъ ыкIи зэ-ришагъ.

Зэхэсыгъом къыщаIэтыгъэ Ioфы-гъохэм ащыт зыныбжэ имыкъу-гъэхэм бздэжэшIагъэу зэрахьэхэрэр ыкIи зыныбжэ имыкъу-гъэхэм альэ-ныкъокIэ зэрахьэрэ бздэжэшIагъэ-хэр профилактикэ шIыгъэнхэмкIэ граждан обществом иинститутхэмрэ правэухьумкIо органхэмрэ зэрэзэ-дэлэжъэнхэ альэкIыщтыр, Урысы-ем и Следственнэ комитет шыIэ-

жъэшт кадрэхэм ягъэхьазырын ыкIи ядэлэжъэн.

АР-м и Следственнэ ГъэlorышIа-плэ иотдел ипаштэ игуадзэу Даур Айтэч къызэрилуагъэмкIэ, мы аужы-рэ илъэхэм Iэтахьоу зылэ зытэзы-щэжыгъэхэм япчъагъэ зэхапшIэу хэхьагъ. Мы аужырэ илъэсыным ащ фэдэ хъугъэ-шIэгъи 100-м еху тиреспубликэ шагъэунэфыгъ, нэб-гыри 9-мэ ядунай ахъо-жыгъ. Зы-ныбжэ имыкъу-гъэ кIэлэцIыкIухэм бздэжэшIагъэхэр зэрахьанхэм ушъ-хьагъоу фэхьухэрэри следователым къыхигъэщыгъэх. Ахэр ны-тыхэм икIоу якIэлэцIыкIухэм гъунэ зэ-ралъамафырэр, кIэлэегъаджэхэм плуныгъэм ылъэныкъокIэ профила-ктикэ IoфшIэхэр икIоу зэрэзэрамы-хьэхэрэр арых. Ащ нэмыкIоу обще-ствэу кIэлэцIыкIур зыхэтыми бэ елытыгъэр. Щысэхэр къыхыхьэзэ Даур Айтэч къызэрилуагъэмкIэ, зы-ныбжэ имыкъу-гъэхэм егъэзыгъэкIэ зэрабгъодахьэхэрэм, зэрарыджэ-хэрэм афэгъэхьыгъэ уголовнэ Ioфхэр мымакIэу къызэлуахыгъэх.

Зэхэсыгъом икIэхым зыныбжэ имыкъу-гъэхэм альэныкъокIэ зэра-хьэрэ бздэжэшIагъэхэр игъом къы-хэгъэщыгъэнхэм пае еджаплэхэм тестированиехэр ащарагъэшIынхуэ, медицинэм иIoфышIэхэм зэпхы-ныгъэ дэгъу адырIау зэдэлэжъэн-ху Общественин советым унашъо ышIыгъ.

КИАРЭ Фатим.

ЧЪЫГХЭР агъэтIысыгъэх

БздэжэшIагъэ зезыхьагъэхэм пшъэдэкIыжэ ягъэхьыгъэнымкIэ Федеральнэ къулыкъум АР-мкIэ и ГъэlorышIаплэ икIулыкъушIэхэм Адыгэ Республикэр илъэс Iоки зэ-рэхьурэм фэгъэхьыгъэу Мыекъуа-пэ аллеякIэ къыщызэлуахыгъ. Ащ кIэщакIо фэхьугъ зигугъу къэтшы-гъэ ГъэlorышIаплэм ипаштэу, пол-ковникэу Юрий Заевыр. Ioфтхьа-бзэм ялахьышIу хашIыхьагъ Об-щественнэ советым илIыкIохэмрэ уголовнэ-гъэцIэн системэм иве-теранхэм ясоветр.

— Тигуапэу мы Ioфтхьабзэм не-пэ тыхэлажъэ. Адыгеим илъэс Iоки

хъугъэу къулыкъур щысэхьы, си-ятIонэрэ унэу сэлъыгъэ. Республи-кэм мамырныгъэ илъэу, ыпэкIэ лъыкIотэнэу сыфэлало, — еIо мы къулыкъум иветеранэу Олег Сима-ковым.

Цыф кIуаплэу, зыгъэпсэфыпIэ чIыпIэу «Черемушки» зыфалорэм чыгъэе Iоки шагъэтIысыгъ. Мы чыгым икIутамэхэр республикэм игерб тешIыхьагъэх, ащ къыхэкIэу ар къыхахыгъ. Чыгаер кIуачIэм, пытагъэм, гъэшIэ кIыхьэм янэша-нэу щыт. Анахьэу ар зыщыдэхэ дэ-дэр бжыхьапэу республикэм и Мафэ зыщыдгъэмэфэкIырэр ары.

САБЫЙМИ ЯНИ ЯЩЫПЭНЫГЪЭ къагъэнэжъыгъ

Краснодар краим щыпсэурэ Вла-димир Гончаренкэм АР-м и Лы-шъхьэ и Администрацие бэмышIэу зыкыфигъэзагъ. ТхьакIущынэ Ас-лъан къыфигъэхьыгъэ тхыгъэм къы-шеIо Адыгеим иполицие икIулы-къушIэхэм яшIуагъэкIэ хъульфы-гъэм ищыIэныгъэ къэбар гушIуагъо къызэрэхэхьухьагъэр.

Ишъхьэгъусэу сабый ежэщты-гъэр сымэджэщым рищэжъагъэу хъушъэн ихьагъ. Ау Краснодар идэ-хьэгъу машинэзэблэкIэу шыIэм нахь хэмылгъэу бзылфыгъэм ме-дицинэ IэпыIэгъу игъом ыгъоты-щтыгъэп. АР-м и ГИБДД иэкипа-

жэу Трэхьо Алырэ Лаукъо Рус-лъанрэ зэрысыгъэхэм Владимир ялэIугъ. ЩыIэныгъэр къэбгъэнэ-жынымкIэ такыкьми мэхьанэ зэ-рилэр къагурылоу инспекторхэм бзылфыгъэр игъом сымэджэщым нагъэсыгъ. Сабый псауи къыфэ-хьугъ.

Мыщ фэдэ къулыкъушIэхэм апае Адыгеим и МВД ипаштэхэм Влади-мир Гончаренкэм «тхьашъуегъэ-псэу» къарилуагъ.

АР-м и МВД къэбарымкIэ ыкIи общественнэ зэпхыныгъэхэмкIэ иотделение.

ЗэкIэми зэдытиIоф

Гъомылэпхъэшхэм я Мафэ зэрэдунаеу чъэпыогъум и 16-м шыхагъэунэфыкIыгъ. Апэрэ илъэсэу загъэнэфагъэм (1979-рэ илъ.) кыщегъэжыагъэу ар зыфэгъэхыгъэр чIышхъашъом цыпсэурэ цIыф псэум ашхын икIуан гъомылэпхъэ зэфшхъафхэр зэрагъотыштхэм цIыфхэр зэкIэ зэкъотхэу фэбэнэнхэр, гъаблэм зэдыпэуцужынынхэр ары.

Непэрэ мафэм елытыгъэмэ, а Iофыгъор джыри зэшIохыгъап. Дунэе банкым кызырегъэлъагъорэмкIэ, нэбгырэ миллион 800 фэдизмэ икIуоу ашхын агъотырэн. «Яшэнэрэ хэгъэгукIэ» заджэхэрэм къащыхъурэ кIэлэцIыкIухэм

ащыщыбэ мелэклэ зэрэлIэхэрэ зэпытым кыыхэкIэу мэлIэжых, къанэхэрэми япсауныгъэ дэгъоп. Джащ фэд бзылфыгъэхэм япсауныгъэ изытети, сабий кы-хъугъахэм быдзыщэр афи-кьурэн, ежхэри гъаблэм егъалIэх.

Пчъагъэхэм кызыраIуатэрэмкIэ, ашхын зэрамыгъотырэм кыыхэкIэу илъэс кIэлэцIыкIу миллион 11-м ехъу анабжэ илъэситфым емыхъугъэу малIэ.

Гъомылэпхъэшхэм и Дунэе мафэ ООН-м гъомылапхъэм-рэ мэкъумэщымрэкIэ и Органи-зацие зызэхашэгъэ мафэм (1945-рэ илъэсым чъэпыогъум

и 16-м) тыригъэфагъ. Зэрэдунаеу мэкъумэщ хъызмэтым зыкы-щегъэлэтыгъэнымкIэ кIэралыгъо пашэхэр мэкъумэщышIэхэм IэпыIэгъу афэхунхэр ыкIи амал-хэр алэклагъэханхэр игъо шып-кызу ООН-м елъэгъу.

Тэ тикIэралыгъо пштэмэ, ар анахь инхэм ащыщ, ау ащ емы-лтытыгъэу цIыфхэм ашхыщт гъомылапхъэхэр шагъотых. Цыфхэр нахыбэу зыгъэгумэ-кIыхэрэр уасэхэр ары. Ахэр зы-дэклауахэрэр бэшагъэ, анахъэу аужырэ илъэситIум бэдзэрхэми тучанхэми уащыщэфэныр къин хъугъэ. Цыфхэм ялэжапкIэхэри япенсиехэри зэрэмакIэхэм кы-хэкIэу, ашхы ашIоигъо псэури кызылэклагъэхан алэжыкIурэп.

ГъомылапхъэхэмкIи шхыны-гъохэмкIи анахь байхэм Адыге-ир ахэхъэ, арэуштэу зэрэщыт-зэ мыщ шыIэ уасэхэр зэрэла-плэхэр умыгъэшIэгъон плэкIы-рэп. ИнтернетымкIэ Тыркуем туристхэм нахышIу шальэгъу-рэ чIыпIэу Антальямерэ тэ тибэ-дзэрхэм атель шхыныгъохэмрэ ауасэхэр зэдгъэпшагъэх. Тэ тигъомылапхъэхэм бэкIэ нахь лъа-плэхэр ахэтых, Тыркуем кыра-щыгъэу Адыгеим шашъжырэ гъомылапхъэхэр кызыдыращы-гъэхэм шыряIэ уасэхэм афэди 4 — 5-кIэ мыщ нахь шылэплэх. Ащ персик килограммым сомэ 20 шыруас, апельсиным — 15, кыпцIэм — 15, помидорым — 10, болгар шыбжыным — 15, картофыр — 6 — 8, морко-выр — 9 — 10.

Шыпкыкы, сыд фэдиз ыуасэ-ми, ищыкIэгъэ шхыныгъо псэу-ри кымыщэфэу тучаным е бэ-дзэрым кымыкIыжхэрэри шы-лэх. Ахэм япчъагъэ бэп, уасэхэми ахэр агъэгумэкIыхэрэп, ау на-хыбэр цыфхэм джыри шIэхэу IэкIэхаштхэп.

Арэуштэу щытми, зышхын зымылахэхэр тилэхэпышъ, шы-кур пIонэу щыт.

(Тикорр.).

Юбилей

«ШIэныгъэр насыпым иIункIыбз» зыIогъэ тинахыжъ губзыгъэхэм анахь дэгъоу ар хэти непэ кыIон ылэкIыштэп. Шы-IакIэм лъапсэ фэзышIырэри, цыфхэм гупсэфыныгъэ языгъэ-гъотырэри акыыл-шIэныгъэ зэхэ-лъэу къекIокIырэр ары. Ау шIэ-ныгъэр ошъогум хэти кыфизы-рэп, ащ Iоф дэпшIэн, улъыкIон, укIэгуIын, зептын, угукIэ уфэ-щэгъэн, зыкышыбгъотын зэрэ-фаер ары зэкIэ зыфэкIожьырэр.

Адыгэхэм ашкIэ амал къязы-тыгъэр апэрэу Октябрскэ рево-люционер ыкIи Совет хабзэр арых.

МышIэныгъэр гъэкIодыгъэ-ныр шыIэныгъэ пшъэралъ инэу агъэуцугъагъ ыкIи ар еджэ-плэ унэхэм (изба-читальнэ-хэм), ублэпIэ еджапIэхэм, гурыт имыкыу ыкIи гурыт еджапIэхэм яхъатыркIэ зэшIохыгъэ хъугъэ.

Непи кIэлэцIыкIухэм, Iэта-хъохэм, зыныбжэ икIуэгъэхэм атегъэпсыхъэгъэ библиотекэхэр тхылъым ныбджэгъу уфэзышI-хэу, шыIэныгъэм уфэзыпIухэу, шIэныгъабэмэ уафэзышхэу кы-нэжых.

Адыгеим зэфэдэкIэ лIэшIэгъу Iэпэ-цыпэ хъугъэу емызэщыжъэу Iоф зышIэрэ библиотекабэ ит. Ахэм зэу ащыщ Адыгэ респуб-ликэ кIэлэцIыкIу библиотекэр. Апэдэдэ ар 1936-рэ илъэсым Гуп-чэ библиотекэм епхыгъэу кы-зэIуахыгъагъ. Тарихъ ушэтакIо-хэм зэралыгъэрэмкIэ, чъэпыогъу мазэм ащ илофшIэн ригъэжэ-гъагъ, библиотекэм зэрэщытэу зы унэ ыубытыштыгъэр. Итхылъ фонд экземпляр мини 3-м ехъу-

ШIэныгъэм иунэ нэфын

щтыгъ, мазэ кIэлэцIыкIу 200 фэдиз кычIахъэщтыгъ.

Анахъэу зэлэпахыгъэ заджэ-щтыгъэхэр Николай Островскэм, Майн Рид, Жюль-Верн, Ф. Ку-пер ятхылхэр арых.

Гъэмэфэ гъэлсэфыгъо уахътэ-ми Мыекъопэ кIэлэ библиотекэм илофшIэн зыкIи зэпыуштыгъэп. Егъэджен программэхэм кызы-раIоу, илъэсым акIушт произве-дениехэр еджэнхэу кIэлэцIыкIу-хэм етIупшыгъэу аратыштыгъэх.

Апэрэ директорэу библио-текэм илагъэр О.Ф. Волбенкэр ары. Илъэс 75-рэ хъугъэу Iоф зышIэрэ библиотекэм шыIэны-гъэ хъугъэ-шIэгъэ псэури пэ-кIэжыгъ, зэпчыгъ. Зэо ужым цыкIу-цыкIоу библиотекэр зэ-тырагъэуцожыгъ, игъорыгъоу нахь зыкышIэгъыгъ. Къэлэ ис-полкомым культурэмкIэ иотдел библиотекэр ренэу инэплэгъу итыгъ. Библиотекэм зыкыгъэ-шъыпкыжъэу кIэлэцIыкIу плу-ныгъэмкIэ Iофышхо зэшIуихы-щтыгъ, Iофтхъэбзэ гъэшIэгъон-хэу гулгытэр кызыгъэушхэу, шIэ-ныгъэр зылапсэхэр зэхичэщэ-тыгъ. Къалэу Мыекъуапэ дэт еджапIэхэм япхыгъэу илофшIэн гъэпсыгъагъэ, еджэн-гъэсэн-гъэр гъэлэжыгъэныр, кIэлэ-

цыкIухэр сыдырэмкIи зэдэ-штэныгъэ ахэлэу плугъэнхэр мурадэу илагъ. Библиотекэм илъэс 75-м Iофышхоу ышIагъэр зы тхыгъэм кышIипIотыкIынэу щытэп. ЛIэужыкIэхэр шIэны-гъэм зэрэхищэхэрэр хэткIи нэ-рылэгъугъ.

1975-рэ илъэсым Мыекъопэ гупчэ кIэлэцIыкIу библиотекэр Адыгэ хэку кIэлэцIыкIу библио-текэу Н. Островскэм ыцIэкIэ щытэу ашIы.

Адыгэ Республикэр зызэха-щэгъэм ыуж, Iоныгъом и 24-м, 1992-рэ илъэсым, правительст-вэм иунашъо тетэу Адыгэ хэку кIэлэцIыкIу библиотекэр респуб-ликанскэ хъугъэ, зэкIэ Адыгеим ит кIэлэцIыкIу библиотекэхэмкIэ гупчэ мэхъанэр зэшIуихэу, ахэм Iоф дэгъоу адзэышIэрэ методи-ческэ IофшIапIэкIэ кIэнэфагъ.

Джырэ лъэхъан Адыгэ респуб-ликэ кIэлэцIыкIу библиотекэм зызыщиубгъугъэ уни иI, отдел зэфэшхъафхэм Iоф шашIэ, иколлективэу зэгорэм нэбгырэ зытIуш нахь мыхъуштыгъэм зиушъомбгъугъ, зэгурэIо, зде-Iэжы, ятворческэ гухэлхэр шIуагъэ хэлэу зэшIуахы.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Джы зырябгъэтхэн плэкIышт

Чыплэхэм хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэнымкIэ УФ-м и Министерствэ иунашъокIэ дачэхэм ащашыгъэ унэхэм цыфхэм джы заратхэнэу фытыныгъэ ялэ хъугъэ. Мы кIэбарыр нэмыкI гъэзетхэми кыыхаутэу кыыхэкIыгъ, ау «Адыгэ макъэм» еджэхэрэм апае ащ кыфэтэгъэ-зэжы.

Законэу шыIэхэр шыIэны-гъэм шыпхырышыгъэнхэм, ахэм ягъэцкIэн Iофыр зынэсы-кIэ, къиныгъохэр къэтэджых. Арэуштэу зыхъурэм закон-мэ хэгъэхъожьынхэр афашIых, ау кIарыкIырэр, фытыныгъэу къатырэр цыфхэм икIу фэди-зэу къагурымылоу кыыхэкIы.

Урысыем и ОФМС Адыгэ РеспубликэмкIэ иотдел ипашэу Андрей Скобченкэм мы мафэ-хэм зыIудгъахы гушыIэгъу ты-фэхъугъ.

— Дачэм шашыгъэ унэм зырябгъэтхэным унашъоу пылхэм нахь игъэкIотыгъэу ташыб-гъэгъуазэ тшIоигъуагъ.

— Садоводческэ, дачнэ объединениехэу цыфхэм зэха-щагъэхэм афэгъэхыгъэ зако-нэу шыIэм истатьяхэм ащыш-хэр Конституцием зэрэдимы-штэхэрэм ехылаIэгъэу Урысые Федерацием и Конституционнэ суд унашъо кыдыгъэкIыгъ. Ащ ыуж цыфыбэ кытэкIуа-лIэу, дачэмэ ащашыгъэ унэ-хэм арытхэнхэу кытэлэлэхэу кырагъэжыагъ. Ау ахэм ялэ-Iу афэдгъэцкIэшъурэп. Сы-да пIомэ зигугъу къэтшыгъэ унашъом кызырэдильтырэм-

кIэ, зызырябгъэтхэн плэкIы-щтыр унэу узыщыпсэушъу-щтыр ары. Шапхэхэм адештэ-мэ е адимыштэмэ къэзыушы-хъатырэр судыр ары. Дачэм шышIыгъэу унэ уиIэмэ, ар зэ-ррэуиэмкIэ тхыльхэр пылхэмэ, унэр ушыпсэуным тегъэпсы-хъагъэмэ агъэуэфынэу судым заявление еоты. Ащ фэдэ юри-дическэ факт судым зигъэунэ-фырэм ыуж тхыльхэр тэ кы-тахыылIэх ыкIи дачэм ишIы-хъэгъэ унэм итэтхэх. Армырмэ къакъырми унэми зэхэмышIы-кIынэу зышIыгъэ цыфхэр кытэуалIэхэу мэхъу. Ахэм яна-хыбэм псы къабзэу узэшъо-щтыри ямыIэу кыыхэкIы. Ащ фэдэ унэ цыкIухэр гъэмафэм фытегъэпсыхъагъэх. Сыдэу щытми, судым ишIэ хэмылэу Iофыр зэшIокIырэн.

АпэрэмкIэ кызырэтшIошIы-рэм фэдэу мы Iофыр кызыры-кIо дэдэу кычIэкIыгъэп. Ау законом кыдылгытэрэ шап-хэхэр бгъэцакIэхэмэ, дачэ унэм зырябгъэтхэнымкIэ амал шыIэ хъугъэ.

ХЪАРЭХЪУ Мурат.

Сурэтым итыр: **ОФМС-м иотдел ипашэу, подполков-никэу Андрей Скобченкэр.**

Тикъоджэ кIалэхэм тарэгущхо

ШыIэныгъэм гъогу дахэ шыпхырашыгъэу, шIэныгъэ куу зызыгъэгъотыгъэу тикIэра-лыгъо ичIыпIэ зэфэшхъафхэм ащыпсэурэ тикъоджэ кIалэхэм шхъащэфыжхэм лъэшэу та-рэгущхо. Ахэм ащышых ака-демикэу Лые Адэлджэрые, шIэныгъэхэмкIэ докторхэу Шыбзыхъу Азэмат, Шумэфэ Мыхъамэт, ЛъэпцIэрышэ Рэм-зан, Черкес Юр (дунаим ехы-жыгъ, джэнэтыр Алахъым кырет).

Непэ зигугъу къэсшIы сшIо-игъо ЛъэпцIэрышэ Рэмзанэ 1939-рэ илъэсым къэхъугъ, тыжын медалькIэ Шхъащэ-фыжэ гурыт еджапIэр кыу-хыгъ. Дзэм къулыкуу зыще-

хым ыуж Ростов дэт медин-ститутым чIэхъагъ. Апшъэрэ еджапIэм дэгъоу щеджэгъэ, шIэныгъэ куу шыззыгъэгъо-тыгъэ кIалэр ащ кIэлэгъаджэу кычIагъэнэжыгъ. Нэужым кызырэ аспирантурэри кы-ухыгъ.

Илъэс 40 хъугъэ ЛъэпцIэ-рышэ Рэмзанэ а мединститу-тым зышырыгъаджэхэрэр, про-ректорэу Iоф ышIэу хъугъэ.

Рэмзанэ ригъэджагъэхэр непэ шIэлажыгъэ Урысыем имы-закъоу, Азиэми, Европэми, Аф-рикэми. Ахэм мымакIэу ахэ-тых шIэныгъэлэжэ хъугъэхэри.

IофшIэгъэшхо зилэ Рэмзанэ тыфалъало псауныгъэ илэу джы-ри бэрэ ищытхэу зэхэтхынэу.

НАРТ Амин.

Шхъащэфыжэ, Успенскэ район.

ТИВЕТЕРАНХЭР

ХАБЗЭ зэрэхуугъу, ильэс кьэс тыхэгъу Теклоныгэм и Мафэ гушлуагьоклэ шыагъэунэфыкы. Мэфэклэр кьэсынклэ мэфэ зытлуш нахьыбэ кьэмынагъу Адыгэ Республикэм и Лышхьэ Хэгъэгу зеошхом хэлэжъгъэ ветеранхэр регъэблагъэхъш, кьафэгушлэ, ланэ кьафэшш. Ветеранхэм чэзыу-чэзыоу гушылэ аратыш, гушлогъо хьохъу дахэхэр бжъэм кьырауаллэх. Зэпыугъо уахтэхэм атефэу концерт кьафаты. Тэмэда Ипэлэсэнэгъ ин хэлъу купыр зэрещэ. Чэзыур фронтовик бзылфьгъэхэм ащыцэу, Улапэ кьыщальфы-

Ащ ильэс 40-м ехъоу зэпы-мыоу рабочэу Иоф ышлагъ. Ау ветераныцлэ зыфаусыгъэхэм зэрахамыгъэфагъэр шлошхьаглоу ары кьызклэклауагъэр. (А лъэхъаным Иофшлэным иветеранхэм фэгъэклотэныгъэхэр ялагъэх, нэужым ахэр атырахыжыгъэх. **Ш.М.**) Тэмэрэ бзылфьгъэм гуригъэлуагъ ветеранхэм ясовет а цлэр кьэзыушыхьатыр тхылъ зэраримытырэр, ащ пае ищыклэгъэ тхылъхэр зыдылгыгъэху кьэлэ администрацием цыфхэр социальнэу кьэуухъумэгъэнхэмклэ икьулыкъу клон фаеу. Бзылфьгъэм ылыгъ тхылъхэр дежур-

тефэу военкоматым зэрэклэ-лэн фаер. Сыд ышлэн, хэгъэгур гузэжъогъу хэфагъ. Зэклэми язэфэд, бзылфьгъэхэри заом ищыклагъэх. Хабзэр ары кьаджэрэр, арыш, ащ ыгорэр дэх имылэу бгъэцклэн фае. Заводэу Иоф зышишлэрэм кьылу-кыжыи, ядэжъ — Улапэ кьэ-кложыи, Иофыр зытетым ябынхэр шигъэгъозагъэх. Шалъэу кьыфагъэнэфагъэм тефэу Мыекьопэ кьэлэ военкоматым еклуалли, чэщым дашыгъэ пшъэшъэ купмэ ахэфагъ, хьылъэзешэ автомашинэхэм арысхэу Краснодар рагъэоллагъэх. Ащ ращыхи, Абинскэ райо-ным хэхьэрэ поселкэу Холм-

Адыгэ хэку Совет идепутатэу ильэсыбэрэ кьыхьыгъ. КПСС-м и Адыгэ хэку комитет ичленэуи шытыгъ. Арыш, Хьоц Тэмэрэ джа зигугъу кьэтшыгъэ Иофыгъохэм ренэу ахэтыныр кьырапэсыштыгъ. Ау Совет хабзэмрэ Коммунистическэ партиемрэ шымылэ-жыхьхэ зэху нэуж а зыхэтыгъэ общественнэ Иофтхьабзэхэр клодыжыгъэх.

Арэу хуугъэ нахь мышлэми, непэ Хьоц Тэмэрэ хабзэм уасэ фимышлэу плон плъэклышцтэп. 1994-рэ ильэсым ишэклогъу мазэ Хэгъэгу зеошхом хэлэжъгъэ бзылфьгъэхэм я Ду-нэе зэлуклогъоу Москва шызэ-

Аскэрбый дзэклоглэ чанэу зыкьегъэлагъо. Зэ танкэм ис, зэ автомашинэр зэрэфэ. Аузэ я 9-рэ танкыдзэу зыхэтыгъэм епхыгъэ дзэ-политическэ курсхэм ащырагъэджэрэ клалэхэм ахагъэфагъ. Ащ младшэ лейтенантэу кьычлартупшыгъ.

Темыр-Кавказ фронтэу я 9-рэ танкыдзэр зыхахьэрэм 1942-рэ ильэсым Дон лушъо зышигъэпытагъ. Ащ ыуж Ставрополь ыкли Краснодар лъэ-ныкьохэм ащылагъ. 1942-рэ ильэсым игъэмэфэ-бжыхьэ мазэхэм адэжъ фронтым идзэхэм Ермэлхьэблэ — Мыекьопэ ыкли Новороссийскэ опера-цииу ашлэгъэхэм апкэ кьиклэу хы Шлуцлэ лушъор фашистхэм арагъэубытыгъэп. 1943-рэ ильэсым мэзаем и 12-м Краснодар тидзэхэм аштэ-жыгъ, адыгэ клалэр ахэм ахэ-тыгъ.

Аскэрбый Прибалтикеми шызэуагъ, Шаулай операцием хэлэжыагъ. 1944-рэ ильэсым илоньгъо мазэ Ригэ дэжъ шы-клогъэ заоми хэтыгъ, мы чы-плэми ар кьыщаулагъагъ, Баку дэт госпиталым цагъэхъу-жыгъ. 1945-рэ ильэсым Текло-ныгэм и Мафэ мы кьалэм цыхыгъэунэфыкыгъ.

Фронтовикым сеупчылгагъ хуугъэ-шлагъэ горэ кьезгъэло-тэнэу. Тэклурэ зи кьымылоу шысы фронтым кьышдыагъэ-кыштыгъэ гъэзетэу гъожы хужыгъэу илэр кьытигъэлъ-гъугъ. Ащ итыгъ Хьоцым фэ-гъэхьыгъэу статья, исурэти хэтэу.

«... Фашистхэм япытаплэ зыфэдэр ыкли ыклучлэ зыфэ-дизыр зэрагъэшлэным пае раз-ведкэм ивзвод ипашэу офице-рэу Хьоцым дзэклоглэ нэггы-ритлу игъусэу ежагъ, — кьы-щелэ а статья. — Пыим ичлы-тырхэр зыдэшылэхэр, ыклучлэ зыфэдызыр офицерым зэри-гъашлэхи, пыим ичлыгу ихьа-гъэх. «Бзэгъу» кьахьыгъ. Кьа-убытыгъэ нэмыщым кьэба-рэу кьыпкырагыгъэр тидзэхэм кьызфагъэфедэгъ, пыим ыклучлэ нахь зыщыльэшыр агъэунэфи, ащ тетэу зэхагъэ-тэкъагъ». «Сыдэуштэу кьэ-шъухьынэу хуугъа а «бзэ-гур?», — сеупчылга Хьоцым.

— Кло кьэплонэн хъумэ, нэ-мыщым изэкъагъэп кьытлэклэ-фагъэр, — ело ащ. — Кьэты-убытыгъэр танкыстыгъ, нэмыщ танкэу «Тигр» зычлагъэм зэри-сэу кьэтфыгъ. Танкым теппы-ли, тидэклуайи ышхьэ зыте-тэхым, фашист клэлэжъыр изакъоу исыгъ. «Лимонкэр» зесэгъэлэгъум, ыпсэ лузыгъ, кыфыбзэ кэхъугъ. Нэггыри-щымы пый танкым тыкыи-тлысхьы, еж нэмыщыри кьыт-хэсэу ордэдышко кьатлозэ тан-кыр кьэтфыгъ. Фашистхэм гу кьытлытагъэп. «Тигрэм» мазэ фэдизрэ сисыгъ, нэужым сла-хьыжыгъагъ.

Аскэрбый илагъэх Хэгъэгу заом иорденэу апэрэ степень зилэм фэдэу тлу, Жьогъо Пльы-жым иорден, адрэхэр боевой ыкли юбилей медалых. Зео ужым Улэпэ-Шэуджэн МТС-щтыгъэм, етланэ Мыекьопэ машинэшлэ заводым, «Пром-связэ» зыфиорэ заводым ра-бочэу Иоф ашишлагъ. Джащ фэдэ цыф шлагъохэр Улапэ шапугъэх.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
АР-мклэ ветеранхэм ясо-вет ипресс-секретарь.

Зэшхьэагъусэхэу тыкъэззыухъумагъэхэр

гъэу Мыекьуапэ шыпсэурэ Хьоц Тэмэрэ нэсы ыкли хьохъу гушылэ раты:

— Непэрэ мэфэклэр зэклэми здыттыгъ, заом хэтыгъэхэм афэ-дэу зео кылым шылэжыагъэхэми кьынышхо алъэгъугъ. Сэ синыбжыклагъэр дзэм шыс-хьыгъ, тыкызхиубытагъэр зео лъэхъан кьыныгъ. Убзылфь-гъэу дзэ кьулыкъум ухэтыныр, заом улуыныр Иоф лай. Арэу шытми, теклоныгъэр тидзэ-хэм кьыдахыгъэу зеошхор за-ухым, тэри тыкьатлупшыжыи, гушлуагъом тызэрихъу тигу-псэ чылагъохэм тыкложыгъ. Псаоу тыкызэрэнагъэр насы-пыгъэшхоу зыфэсэлъэгъужыи. Заор зауыхыгъэр ильэс 66-рэ хъугъэми, тэ, фронтовикхэр, тащыгъушшэрэп. Тхьагъэпсэху республикэм ипашэхэр, тивете-ран-фронтовикхэри насыпы-шлонхэу сэлъало...

Тэмэрэ бэшлагъэ зысшлэрэр. Тапэрэ ильэсхэм ар ветеран-хэм я Мыекьопэ кьэлэ Совет бэрэ кьычлахъу шытыгъ. Ау мы аужыр ильэсхэм кьэла-гъорэп, гъэмэфэ лъэхъаным бзылфьгъэ шхьэзакъор ила-хьылхэм адэжъ нахьыбэрэ щэлэ. Ар ветеранхэм якти-вистхэм зэрашчыгъэм дэ-гъоу сышыгъуаз. Зэрэхабзэу, ветеранхэм ясовет мафэ кьэс цыфыбэ шызэблэкы, шлои-гъоныгъэ горэ зилэ ветеранэу кьеуаллэрэри маклэп. Мыш графикау афагузугъэм епхы-гъэу мафэ кьэс дежурнэр шыл. Ащ пшъэрылэу илэр: сове-тым итхьаматэ е ащ игуадзэ кьауаллэхэрэр алуکلэнхэм ыпэ-клэ журналым дэтэхэ, яшлои-гъоныгъэхэр зэрегъашлэх. Нэ-ужым ищыклагъэу алыгъэмэ, кьаюллэгъэ ветераныр тхьама-тэм Иоклэ. Ащ фэдэ дежурнэу агъэнафэрэмэ ащышчыгъ Хьоц Тэмари. Кьэлуаллэхэрэм нэгү-ихыгъэу, культурэ ин хэлъэу апэгъоклэу, лэдэб хэлъэу адэгү-щылэу, шлои-гъоныгъэу ялэхэм-клэ ишлуагъэ зэраригъэклы-щтым ишъыпкэу пылыгъ.

Мафэ горэм Тэмэрэ идежур-нэгъум бзылфьгъэу кьычлэ-хьагъэм, Иофэу кьызфэклау-гъэм икьэбар кьафилоагъ.

нэм зеуплэклухэм, ветера-ныцлэр кьыфаусыныр зэрэте-фэрэр риуагъ, зыдэклуапхъэм ыгъэклауагъ.

Мэзэ зытлуш фэдиз тешла-гъэу ветераныцлэ кьызэрэ-фаусыгъэр кьэзыушыхьатырэ тхылъэу кьыратыгъэр зыдыл-гыгъэу а бзылфьгъэр (Скоро-мохова Галинэ) ветеранхэм ясовет кьэклауагъ, ау а мафэм Хьоц Тэмэрэ идежурнэгъу-гъэп. Ветеранхэм якьэлэ совет итхьаматэагъэу П. В. Синюги-ным икабинет члахьы, Тэмэрэ зэрэфэразмклэ гушылэ дэхабэ риуагъ, бзылфьгъэр гушлом хэтэу члэкыжыгъ. А зы шыс-сэм изакъоми, адыгэ бзыл-фьгъэм культурэу ыкли лэдэбэу хэлъыр кьыгъэлъэгъуагъ, вете-ран Иофшлэным ыгуклэ зэрэфэ-щагъэр кьыушыхьатыгъ. Етлани ащ ветеранхэм апае шылэ законхэр дэгъоу ешлэх, зэхьо-кыныгъэу афэхъухэрэми ащы-гъуаз. «Ветеран» зыцлэ гъэзет зэклэдагъэу советым члэлым хэмыплъэу члэкыжырэп. Фронтовик бзылфьгъэр ренэу нэгүшлу, цыфыгъэшхо хэлъ, культурэмклэ адыгагъэм-клэ узтыригъэклошцтэп. Ащ пае лытэныгъэ ин фашлы.

Кьызэрэслагъэу, Тэмэрэ не-пэп зысшлэрэр. Ар сэ сянэ ыльэныкьоклэ силахьыл. Хэгъэгу зеошхор кьемыжъэзи, заом кьызеклыж нэужи та-дэжъ, Кьэшыхаблэ, кьакло-щтыгъ, сэ сшышхьухэри ядэжъ клоштыгъэх. Ау 1941-рэ ильэ-сым игъэмафэ Хэгъэгу зеошхор кьэжыагъ. Зыныбжыклэ дзэм клонэу зытефэхэрэр мобили-зацием кьыиубытэхы, кьалэ-хэм, станицэхэм, чылэхэм зи кьадэнагъэп, зэклэри заом аща-гъэх. Бзылфьгъэ ныбжык-клэхэми чэзыур кьанэсыгъ. 1943-рэ ильэсым имэлылфэгъу мазэ Алджэрыкьэ Тэма-рэ Мыекьопэ сэнэ-аркышлэ заводым рабочэу лухьэгъэ кьодыеу, кьэлэ военкоматым кьырахыгъэ повесткэр кьы-ратыгъ. Ащ итхэгъагъ ищы-клэгъэштхэр ыкли чэщ-мэфи-тфым фикьун гъомилапхъэ зыдылгыгъэу дзэ кьулыкъум клон, палъэу кьыратхагъэм

скэм дэлъыгъэ дзэм рагъэуа-лэхы, ащ егъашлэм ымылгэ-гъугъэ дзэм кьулыкъур шы-ригъэжыагъ. Мы чыплэм бэрэ шылагъэхэп.

Тэмэрэ зыхэфэгъэ дээр За-кавказскэ фронтым ащагъ, автомобиль дзэ частым хагъэ-хьагъ. Дзэ регулировочнэ по-стым епхыгъэу Ермэл Респуб-ликэм икьэлэ цыкылу горэм кьулыкъур щихыгъ. Дзэ-ре-гулировочнэ постым иотделе-ние ипэщагъ. Чэщи, мафи зэ-пымыоу ащ хэт пшъашъэхэм кьулыкъур ахьыгъ. Чэщ мы-чые ладжи Тэмэрэ кьеклугъ, ау пшъашъэхэр есэжыгъагъэх-ти, нэужым кьин кьащымы-хужыгъэу хэтыгъэх.

Хэгъэгу зеошхор аухи, тидзэ-хэм теклоныгъэ кьызыдахым, псаоу кьэнагъэхэм ягушлогъо-шхуагъ, ау хэклогдагъэхэр насы-пынчэу кьычлэкыгъэх. Хьоц Тэмэрэ 1945-рэ ильэсым жьо-ныгъуаклэм и 9-м, Теклоныгъэм и Мафэ тефэу, дзэм кьыхатхы-кыжыи, кьыгъэзэжыгъ.

Кьызыкложыгъэм ильэс фэдиз тешлагъэу Тэмэрэ Хьоц-хэм яунагъо ихьагъ. Офицерэу дзэм кьыхэккыжыгъэ улэпэ клалэу Аскэрбый шхьэгъусэ фэхъугъ.

Ветеран бзылфьгъэм кьы-фагъэшъошагъэхэу илэх Хэгъэгу зеошхом иорденэу ятло-нэрэ степень зилэр, медальхэу «За оборону Кавказа», «За победу над Германией» зыфи-лохэрэр, юбилей медальхэр. А наградэхэр дзэм зэрэхэтыгъэм кьыкклэклауагъэх. Тэмэрэ дзэм кьызыхэккыжыгъэм еж зылу-тыгъэ Мыекьопэ сэнэ-аркышлэ заводым луагъэхьажыгъ. Ащ лутэ, социалистическэ зэнэко-кьуныгъэм ильэс кьэс текло-ныгъэ кьызэрэщыдихьэрэр кьыдалыты, Лениным иор-ден кьыфагъэшъошагъ. Ильэс 55-рэ а заводым ицехэу аркэ зыщырагъахьорэм бригади-рэу шылэжыагъ. Ильэсыбэрэ ВЦСПС-м ичленынымклэ кан-дидатэу. Ахэм адаклог проф-союзхэм яя 13 — 16-рэ зэфэс-хэм яделегатыгъ. Адыгэ хэку-совпрофштыгъэм ипрезидиум ренэу хэтыгъ. Лэжыаглохэм я

хашэгъагъэм Адыгэ Республи-кэм ибзылфьгъэ ветеранхэм ацлэклэ Тэмэрэ делегатэу агъэ-клогъагъ. Ветеранхэм я Адыгэ республикэ ыкли я Мыекьопэ кьэлэ советхэм язэлуклэгъухэм ыкли язэхьэхэм адыгэ бзыл-фьгъэр кьырамыгъэблагъэу кьыхэккырэп. Кьызэрэслагъэу, Теклоныгъэм и Мафэ тефэу Адыгэ Республикэм и Лыш-хьэ заом хэлэжыгъэ вете-ранхэм апае зэхишэрэ зэха-хьэхэм (приемхэм) бэрэ кьа-рагъэблагъэ. Ащ фэдэ зэлуклэ-зэхьэхэм ренэу кьащгъушылэ, уасэ зилэ гушылэу кьылохэрэм адемыгъэштэн плъэклышцтэп. Хэгъэгу зеошхом хэлэжыгъэ адыгэ бзылфьгъэм тыкызы-тегушылэгъэклэ, ащ ишхьэ-гъусэгъэм игугъу кьэмышлы-ныр кьеклурэп. Ильэс заулэ хуугъэу Хьоц Аскэрбый иду-най ыхьожыгъ. Сэ ащ зы-лузгъэкклогъагъ, изео гъогухэм ащышхэр кьэзгъэлотэгъагъэх.

Улапэ шыщ лым изео гъо-гухэр гъэшлэгъоных. 1939-рэ ильэсыр ары якъуаджэ дащи дзэ кьулыкъум защагъэр. Рай-военкоматым Аскэрбый зыхэт купышхор лъэсэу рищажыи, Краснодар нигъэсыгъ, дзэклоглэ хушгъхэр зыщызэхэдзыр пунк-тым рацэллагъэх. Ащ икыхи, станицэу Красноармейскэм дэтыгъэ танк бригадэм нагъэ-сыхи, дзэ кьулыкъур ащ ши-щыхы фаеу алытагъ. Адыгэ клалэм полковой еджаплэр кьы-рагъэхуи, танкист сэнэхьат илэ хуугъэ, сержантыцлэри кьыфа-усыгъ. Джащ щегъэжыагъэу Аскэрбый дзэклоглэ клэлаклэ-хэр танкым фигысэхэу хуугъэ. Ау заор кьэжыагъ. Нэмыщхэм ядзэхэр ошлэ-дэмышлэу тыхэ-гъэгу кьыбэнагъэх. Станицэм дэль дээр фронтым ащагъ, Ук-раинэм нагъэсыгъэх. Тидзэхэр кьызэклафэх, кьалэу Хмель-ницкэ кьабгынагъ, аубытыгъэ пытаплэри пыим кьыпхыри-тхуугъ. Киев игъунэгъу кьалэу Белая Церковь кьышчыуцгъэх. Мы чыплэм шыклогъэ заом Аскэрбый кьыщаули, кьалэу Горький дэт госпиталым кьы-щелэзагъэх. Загъэхъужыым етлани зэуаплэм ащэжыгъ.

Пщыжъхьабл. Индрыс. Лыжъхэр. Медуновыр

С. Ф. Медуновыр Н. А. Бэрэджымрэ натрыф хьасэм щалуклагъэх натрыфлэжъ лыжъхэм ащыщхэм.

(Къызыкълъыклогъэр
чъэпыогъум и 14-м
къыдэкълъгъэ номерым ит).

КъызэраложьыщтыгъэмкIэ, районым къыхэрэр зэкI пIоми хъунэу, тхьаматэм дэжъ бисмылахъ шарагъэIонэу ащэти, ащ ишхъэгъусэ Фатимэтэу Индрыс лIы зышIыгъэкIэ зыцIэ Iугъэм дэжъ а купри тхьачэт шыпсэ IэшIу-кIэ щихъэкIэжыгъагъэу ары.

Синьбджэгъу нахьыжъэу Бэджэнэ Мурат ыгу къемыонэу сэлъытэ шъузэгъаджэ сIоигъо тхылъым щыщ пычыгъо кIэкI джыри шъуапашхъэ къыслъхъэмэ. Ари къызтегушыIэрэр Датхъужь Индрыс Iушыгъэ зыхэлъ исэмэркъэу шIагъохэм ащыщ.

Адыгэ хэку драмтеатрэм зIу-кIэшхо щэкIо. Партием и Краснодар крайком ышIыгъэ унашъоу есырэ шагубзыхэм яхъун зегъэушъомбгъугъэ зэрэфаем тегушыIэх. Партием икрайком иапэрэ секретарэу Дмитрий Полянскэр зIуIэкIэм хэлажъэ. ГушIыр къыраты Датхъужьым. ХъушыкIы зэ къыдэкIышъ, къырегъахъэ:

— Партием иунашъохэр дэх имыIэу дгъэцэкIэнхэм пай тыз-фышыIэр. ТиIэх псыхъохэри, псыубытыпIэхэри. Арышъ, тиколхоз псычэтхэр, къазхэр, тхьачэтхэр хъоуе шьтхъушIых...

— Индрыс, — тхьаматэм игушыIэ Полянскэм къызэпигъэуи, IушхыпIыкIы зэ къыри-гуагъ, — а индошки не умеют плавать.

— А мы их заставим плавать, товарищ Полянский, — ардэдэм Индрыс джэуап ритыжыгъ, едэлхэрэри лъэшэу ыгъэщхыгъагъэх.

Датхъужь Индрыс джаш фэдэгъэу тхылъхэм ахатхъжы, зышIэщтыгъэхэми къалогъжы, сэри къэслэгъужыгъ. Гъэсэныгъэм иш емылыч уанэ тыримыльхъэшъугъагъэми, иакъыл чыжъырыплъэу, изэхэшIыкIыкIи илофшIакIэки уехъопсэнуу шьтыгъэу, къуаджэм ищытхъу хэгъэхъогъэ нэбгырабэхэм апэ рагъэшъыхэрэм ясатырэ хэтэу ары пщыжъхьаблэхэм илъэс

25-рэ ятхьамэтэгъэ Датхъужь Индрыс ыцIэ непи чылэм зэрэ-щыраIорэр.

Лыжъхэр

Лъэхъанэ горэ къытэкIугъагъ «губгъо гуашэкIэ» зэджэщтыгъэхэ натрыфым тыхэку чIыпIэ-шхо шырагъэубытэу. Колхозхэм ыкIи совхозхэм янахьыбэхэм гектаришъэ заулэхэм натрыфыр ашагъэбагъошIтыгъ. Ащ икIэ-хыжыкIыкIэ анахъ гъэхъагъэ зышIыхэрэм Социалистическэ IофшIакIэм и ЛыхъужьыцIэ къарапэсыщтыгъ, хэгъэгум иIэгъэ анахъ орден лъапIэхэр къафагъэшъуашэщтыгъ.

Натрыфым идэлэжъэнкIэ зы-щытхъу бэрэ языгъаIошIтыгъэхэм ащыщыгъ пщыжъхьаблэ колхозэу «Родина» зыфилошIтыгъэри. А лэжыгъэм игъэбгъон колхозым зэрэщыпылгыгъэхэу сынитIуIкIэ слъэгъугъэр, ащ фэгъэхыгъэу стхыгъэхэр, сызджагъэхэр ыкIи зэхэсхыгъэхэр сигукъэкIыжхэм къызахэсшыпы-кIыжхэкIэ, ахэм афалугъэри афашIагъэри яфэшъошэ шып-къэм джыри зэрэлъымыIэсырэр къызгурэIо.

«Губгъо гуашэм» илэжыкIыкIэ пщыжъхьаблэхэм IофшIакIэшIу алэкIэлъ зыхъугъагъэм охыгъэ шIу-клае тешIагъ. Хэгъэгу ззошхэр IошIтыгъ илъэс 70-рэ зыныбжэ НэджыкIэ Аслъанчэрые натры-фэу къыхыжырэмкIэ якъуаджэ идахэ аригъаIоу зырегъа-жъэм. Ащ зы гектар хъоу къы-фэгъэзагъэм а лъэхъанэ хылыгъэм натрыфышхъэ центнер 75-рэ къырихыжыгъагъ. А къэбар гу-шIуагъор Кремлэм лъыIэсыгъа-гъэу, ТекIоныгъэшхом икыдэ-хын ащIкIэ иIахъэу хилъхъагъэм фэшI И. В. Сталиныр лъэшэу къызэрэфэрэзэр къыраригъэл-гъагъэу къаIуатэщтыгъ.

Зэо ужыр ары натрыф гектар зырыз лэжыгъэным пщыжъхьаблэ колхозым зызщиушъом-бгъугъагъэр. ГъэшIэгъоныгъэр а Iофым зыфэгъазэхэрэм чылэм щыпсэухэрэ бзылфыгъэхэу

ныбжэ зиIэхэм ащыщэу зы нэб-гыри зэрэхэмытыгъэр ары. Зы-ныбжыкIэ пенсием нэсыгъэ цыф-хэу лыжъхэкIэ заджэщтыгъэхэр арых губгъом итхэу натрыфыр зыгъэбагъошIтыгъэхэр.

ИкIыгъэ лIэшIэгъум ия 70-рэ илъэсхэр арых а IофшIэным Пщыжъхьаблэ зызщиушъом-бгъугъагъэр. А лъэхъаным ныб-жыкIэхэу къоджэ колхозым тхьаматэ фэхъугъэ Датхъужь Индрыс ыкIо ГукIэрэ хызмэт-шIапIэм ипартком ипашэу хадзыгъэ Нэгъой Айсэрэ ячIыгу-хэм натрыфым ащыубытырэ чIы-пIэр хэпшIыкIэу нахьыбэ шIы-гъэным яшъыпкъэу пылгыгъэх. Анахъэу ахэм анаIэ зытетыгъэр пенсием Iохи тIысыжыгъэхэр шIуагъэ къэзытыщт Iофым на-хьыбэу хэгъэгъэнхэр ары. Кол-хозым ипашэхэри къоджэдэхсэ-ри «Лыжъхэм язвенэкIэ» зэджэ-гъагъэхэм хэхъэгъагъэх заомрэ IофшIэнымрэ яветеранхэр. Апэ-рэ лъэхъаным звенэм нэбгыри 10 хэтэгъэмэ, башэ темышIэу а пчъагъэр 36-м нэсыгъагъ. Ахэм натрыф гектар 80 афэгъэзэгъагъ. Ахэтыгъэх ахэм гектари 2 — 3 зыфэгъэзагъэхэри. Датхъужь Индрыси пенсием зэрэIуагъэм лыпытыгъэ, колхоз парткомым исекретарэу илъэсыбэрэ къыдэ-лэжъэгъэ Тыгъушъэ Индрыси игъусэу а звенэм хэхъэгъагъэх ыкIи лыжъхэм пэшэныгъэ ады-зэрэхэщтыгъ. Пщыжъхьаблэ Лыжъхэм Пшызэ шъолъыррэ Адыгэ хэкумрэ заом ыкIи Iоф-шIэным яветеранхэу ащыпсэу-хэрэм афэIорэ джэпсалъэу къа-шIыгъэм къащаджэщтыгъэх нат-рыфыр гъэбэгъогъэным фэгъэ-хыгъэ зэнэкъокIуныгъэм зэ-лхыгъэхъанхэу. А джэпсалъэр КПСС-м икрай ыкIи ихэку ко-митетхэм игъоу алъэгъугъагъ, ащ къыдезгъэштэгъагъэри багъэ. Ащ фэдэ патриотическэ Iофтхъэ-бзэ шIагъом кIэщакIо фэхъу-гъэхэм адэжъ бэрэ къаIошIты-гъэх КПСС-м и Краснодар край-комрэ и Адыгэ хэку комитетрэ яапэрэ секретарыгъэхэу Сергей Медуновыр Бэрэдж Нухъэрэ. Илъэс 30-м ехъукIэ узэкIэлэ-

бэжымэ натрыфым икIэгъэкIы-кIэ щытхъу къызфэзыжыжы-гъэгъэ пщыжъхьаблэ Лыжъхэм ацIэхэр зыкIи къызэтемыуцорэ уахътэм идышъэ пхъуантэ нахъ тпэчыжъэхэ ешIы зэпытми, ахэр тшыгъушпшэхэ хъушIтэп, зышIэ-щтыгъэхэм ахэм якъэбар къыт-кIэхъухъэхэрэм алыгъэлэсыныр япшъэрылъэу алыгътэн фае. Джаш сырыгъуазэгъэ ары сэри къызкIэстхыжыкIыгъэхэр сижурна-лист лъагъохэм къатенэгъэ гу-пшысэхэм ащыщхэр.

Пщыжъхьаблэ натрыфлэжъ Лыжъхэм сижурналист гухэлъ-хэм сахашэу макIап къызэрэхэ-кIыгъэр. Арышъ, ахэм яIофшIа-кIи гъэхъагъэу яIэхэми сашы-гъозагъ. Натрыфым илэжыкIы-ахэм зыфагъэзэнымкIэ щысэ зы-тырахын яIагъ. Хэгъэгу ззошхом илъэхъэнэ хылыгъэ къуаджэм щыщ нэжэ-лужъхэм къахэкIы-гъагъэх колхозым натрыф гектар зырызхэр фэзылэжыгъэхэр.

Къуаджэм натрыф гектар зы-рыз лэжыгъэным зызщиушъом-бгъугъагъэр Датхъужь Индрыс пенсием кIуи тхьаматэ IэнатIэм зылоIыжыкIы, ащ ычIыпIэ ыкIоу ГукIэ зыщыуцогъэгъэ ыкIи колхоз партиягъэ организацием Нэгъой Айсэрэ пашэ зыщыфэ-хъугъэгъэ уахътэр ары. Къуаджэм Лыжъэу дэххэр зэкIэ мэхъэнэ ин зэрэтыщтыгъэ а IофшIэным хэ-щэгъэхэ хъугъагъэ. ДжарэушIтэу Лыжъ натрыфлэжъ звенэр кол-хозым щызэхэщэгъагъ.

Пщыжъхьаблэ колхозым сыз-щыкIогъэ мафэ горэм Ставро-поль дэт мэкумэщ институтыр къэзыухыгъэ ХъуадэкIо Щам-судинэу агроном шъхьаIэу хызмэт-шIапIэм иIагъэм губгъом сы-рищагъ Лыжъхэм янатрыф хьасэ сыккыригъэпIыныу. Мафэр фэбэшхуагъ. Ошх бэшIагъэу зы-щымыIэ лъэхъаным зэрэхъу ха-бзэу, тызэкIолIэгъэ натрыф хьасэ дахэм тызыхэхъэм къэслэгъугъэ лъэгэшIоу зызыIэтыгъэ натры-фипкъэ зэпэлутхэр къызщыкIы-хэрэ чIыгум лъэшэу зэгочыгъэ чIыпIабэхэр зэриIэхэр.

— БэшIагъэ зы ошхыцэ мы натрыф хьасэм къызытемы-тIкIуагъэр, огъушху, — гукъау иIэр игушыIэхэм къахэщэу къы-гуагъ Щамсудинэ. — Тилыжъ-хэми агу кIодыгъэ зипхыныи зипкIэни кIочIабэ зытырагъэкIо-

дэгъэ ялэжыгъэ хьэсэ дахэ гъо-мылэшIу фэхъушIт шынагъэр игъом зэримыгъотырэм фэшI. Муары нэбгырэ заулэ къэ-кIо, — ыIозэ агроном шъхьа-Iэм адрэ хьэсэпэ цыпэмкIэ Iэу-тIэ ышIыгъ.

ТапэгъокIыгъ Лыжъищэу къытфакIохэрэм. Ахэр Датхъужь Индрыс, Лъэстэнэкъэ Хъаджу-мар, Гумэ Исхьакъ арыгъэх. Хьа-сэм идэлэжъэн фэIо-фашIэхэр зызышIуахыгъэхэм охытэ шIуIае тешIагъэми, агу мызагъэу губ-гъом къыхэхэти, янатрыф изы-тет еплъышIтыгъэх, ежъхэм къы-зэралошIтыгъэу, агу ашкIэ агъэ-гупсэфышIтыгъ.

— Мэзищ хъугъэ ошхыцэ мы чIыгум къызытемытIуагъэр, — салам зызэтэх нэуж анахъ синэ-гуасэу Лыжъхэм ахэтыгъэ Дат-хъужь Индрыс зыкысыфигъэ-загъ. — Ори ошх къытфэпша-гъэп. Тинатрыф хьэсэ шIагъо псэу ришъун икIун Iэклахэрэ-пышъ, къынэу телъыр «ынэгу» зыкIэтлъагъокIэ тыгу мэузы. Пчэдыжэ осепсыр ары «гужы-дэгъэкIэу» непэ ахэм яIэр. Ори зэхэпхыгъэ тинахыжъхэм зэра-лошIтыгъэр натрыфыр зэ упкIэмэ, зы шъхъэ, тIо упкIэмэ, шъхы-тIу къыгокIэнэу зэрэщытыр. Ар дгъэцэкIагъэ. Мары олъэгъу шъхъэу аготхэр. Моу къылы-кIуат, — ыIозэ натрыф хьасэм тыхещэ. — Моу зэ яплэ лъэкы-мэ шIыжыгъэхэу зызэрэрашъы-рэм, зы шъхъэу, шъхытIоу агот-хэр огум ращах. ыIэшIу къа-щифэнэу Алахымы елъэлхэрэм фэдэх. ДзэкIолI сатырэ папкIэ-хэу моу илхынхэшъ, лыгъэ зе-хъаным зыфагъэзэщтым фэ-дэх, — къыгъэшIагъэм адрэхэм къахэзыгъэщырэ сэмэркъэу хэ-лър игушыIэхэм къахэщэу Ин-дрыс къылохэрэм сядэлэу.

Ары, шъхонтIэрымэр джыри зытырихырэ натрыф хьэсэ дахэу хагъо зыхидзэу езыгъэжыгъэм уеплэкIрэп. Гъэбэжъу теплэ дах иIэр.

— Индрыс, — джыри сиуп-чIэкIэ зыфэсэгъазэ колхоз тхьа-матэу илъэсыбэрэ Iоф зышIэгъэ Лыжъ зэхэушъыхыгъэ лъэкы-мэу тызыхэт натрыф хьасэм фэдэ пчъэгъабэ зынэгу кIэкIы-гъэм, — мы шъуихъэсэ дахэ игъом дэгъоу зылушъухыжыкIэ сидэушIтэу къышъотэнэу угу-гъэра?

— Ар Алахъым илоф, ау сэри мы сигъусэ лъыжытлэми, — афыреплэккы зи къэзымылохуу шытхэм, — тэгугъэ натрыфышхъэ центнер 70 — 80-м къышымыккыу гектар пэпчъ кытхынэу.

— Ары, тэрэз Индрыс зыфиорэр. Гъэреклорэм къемыхъумэ, къышымыккыу кытэдзэ, — къыхэгущытхэм Хъаджумарэр Исхъакъэр.

— Тэрэз тилыжъ чанхэм къафорэр, — къадырегъаштэ ахэм агроном шхъафэм, — лофшлэккышхэм, натрыф тхъапэ цыккыу чыгуым къыхэплъыхуу рагъажьышъ, сатыр тлау-ккэхэр дапкыккы, лъапсэхэр агъэшъабэх. Механизированнэ звенэхуу лэжъккы чанхуу Юсыф Сахидэрэ Бэджэжыккы Русланрэ зинашхэм ахэт механизаторхэм яхъасэ культивацие къызэрафашыгъэр рамыгъэккыу, шуанэхэр айыгъхуу мэфабэрэ тилыжъхэр хъасэм хэтхы. Натрыф гоккы гочыгъоми зыпылынхэ иккун шыт. Тапэрэ илъэсхэм афэдэу, зэрэгъумэ емылытыгъэу, тилыжъхэм мыгъи ташэгугъы тагъэгущонэу, тиколхоз шытхуу фалорэм хагъэхонэу.

«Тыллыжышъ тижыпккы чыплэ тилу, къэбар тлаутэу тунэхэм тарысышъ» амылоу, а натрыфлэжъ купыр адрэ къоджэдэс пстэуи ящысэтхыла-гъэх. Шытхыгъэм иурок шлагъо ныбжыккыхэр ахэм «щырагъаджышъыгъэх». Сыгу къэ-ккыжы а лъэхъаным къоджэ еджаплэм идиректорыгъэу Шаттыккы Эдуард мырэгущтэу зырилоштыгъэр: «Тиветеранхэм сыд фэдэ тхылъкы зыфэгъэгъэх умылэккыштыгъэм — чыгуу тызгъашхэрэу шу альэгъуным ялофшлагъэккы ар нахъ бай ккы нахъ дахъ шыгъэ-ным тиклалэхэр фалух».

Натрыфлэжъ лыжъхэм япчъагъэ илъэс къэс хахъоштыгъ, натрыфыр къызсагъэккырэ чыгуу къафэгъэгъэхэри нахъыбэ хуштыгъ. 1976-рэ илъэсым апэу зэхашхэгъэ звенэм хъэ-хъэгъагъэр нэггыри 10. Илъэ-сишъ зытешлэм а пчъагъэр 36-м нэсыгъ, гектар 80 ахэм афэгъэгъагъ. Апэу а юфым фежъагъэхэм «натрыф» зы гектар зылэжыккыккы аджэ-штыгъэхэмэ, ыужым гектари 2 — 3-м аккыхуу «губгъо гуа-щэр» къашыгъэккыштыгъэу ахэтыгъэр мэклагъэп. Ахэм ащышхэгъэх Датхуужь Ин-дрыс, Лъэстэнэккы Хъаджума-рэ, Гумэ Исхъакъ, Хъуадэккы Яхъер, Быштэккы Джамболэт. Натрыфым игъэбэгъонккы с-идигъуи къахэщыштыгъэх ло-фшлэным нахъ фэкулайхэр. Лыжъ звенэм хэтыгъэхэм ащышхуу Иуаныккы Юныс, Къохъужь Нэнао, Шагъундэ-ккы Мурат, Тыгъушъ Индрыс, Пшыжъ Аюбэ гектар тельитэу натрыф центнер 80-м щегъ-жъагъэу 95-м нэс къахыжъэу маккы къызэрэхэккыгъэр. Ахэм ауж чыжъэп къызэри-нэштыгъэр чылэм анахыжъэу дэсхэм ащыштыгъэ Бэджэ-жыккы Аюбэ.

Медуновыр

Пшыжъхъаблэ сызшыккыуа-гъэхэм ащышъ губгъом илъ на-трыф хъасэхэм сарагъэплъы-нэу сызашхэм къышыслэгъу-

гъагъэр бэрэ сыгу къэккыжы. Шхъэхэр къызыгъоккырэ на-трыф лъэккымэхэм шхонтлэ-рымэ зытырихырэ хъасэр къа-гъэбаиштыгъ. Хъэсэгъоу тыз-ккылырытыгъэр лъах-лъахуу зэрэтеуытыгъэр къыуагъашлэ-штыгъ лъэккыуацхэр зытетхэ-гъэ пхъэмбгъу цыккыуахэр зы-телулэгъэ пчэгъу мыллагъэхуу члэсагъэхэм. Лъэккыуацхэм с-яджэзэ къэслэгъугъэм сыккы-зэтыригъэуагъ: «С. Ф. Ме-дунов». Шлэштыгъ КПСС-м и Краснодар крайком а лъэ-хъаным иапэрэ секретарыгъэм лъэшэу игуапэу пшыжъхъаблэ лыжъхэм къырахыжыгъэ лофтхъэбзэшлэм къызэрэдыри-гъаштэштыгъэр, ау а уахътэм сашыгъозагъэп ахэм блэгъэ-ныгъэу азыфагу кытэджагъэу къэслэгъужыштыгъэм ккыи зэ-хэсхыжыштыгъэм.

— Натрыфлэжъ лыжъхэм язвенэ С. Ф. Медуноври ха-тхагъ, — слэгъурэр зэрэгъэ-шлагъорэм гу къылызыгъэгъэ колхоз агроном шхъафэу Хъуадэккы Цамсудинэу сы-зыгъусагъэм къысылуагъ. — Ащи зы гектар тыратхагъэу фалэжы. Къэккы ар тиккыуа-джэ, титхъаматэу Датхуужь Индрыс егъэныбджэгъу, звенэм хэт лыжъхэм бэрэ алоклэ.

Сыккызытеушыгъэр уахътэм КПСС-м и Шэуджэн райком пропагандэ-агитацие-мрэккы иотдел ипэцхэгъэ сыныбджэ-гъушлэу Тхъайшъэу Тасимэ С. Ф. Медуновыр Пшыжъхъаблэ къызэрэккыштыгъэм фэ-гъэхыгъэу сз сызшымыгъозэ лэджи джы къысфелотэжы, сурэтэу ащыгъум атырахы-гъэхэм ащышхэри къысегъэ-лэгъух. Ахэм ащышхуу зы къэбар.

— 1979-рэ илъэсым Шэу-джэн райгъэгъэу «Зарям» редактор сызэрэфашыгъэр игъоу шалэгъон фаеу шыты-ти, КПСС-м и Краснодар край-ком ибюро изэхэсыгъо сыра-гъэблэгъэгъагъ, — къелуагъ не-пэ хуэгъэм фэдэу Тасимэ. — Ащ Медуновыр къысысуп-чыгъ «Пшыжъхъаблэ» шы-псэурэ сыныбджэгъужьхэм сыд ящылаккы?» ылуи. Зэккыри дэгъоу есложыгъ. «Адэ, ре-дакторыр, натрыфлэжъ нэжэ-лужьхэм бэрэ уахаха, сиди-гъуа ауужырэу ахэм адэжэ узы-шылагъэр?» — джыри упккы къыккыккы. Сиджэуагъ: «Тхъа-мэфитлуккы узэккыккыжы-мэ сышылагъ». Ежым къысело: «Хъуштыгъ адэ ар? Сэ крайко-мым иапэрэ секретарэу сызэ-рэщытэ, мазэ къэс Пшыжъ-хъаблэ сыккыуахуу уахътэ къы-хэсэгъэккы, сфэлэккыштыгъ-ккы саделэ, район гъазетым иредатор лыжъхэм нахъыбэ-рэ алулэшхуэрэп. Хъуштыгъ ар?» Ащ къышыуахыгъэккы сыгугъэгъэ къыпигъэхуагъ: «Сыдэу шыта сыныбджэгъу Лъэустанккыу Захар?» Ащыгъум звенэм хэ-тыгъэ Захар сымэджэ хы-лыагъ. Етлани пшырлыгъ къыс-фиштыгъ сыккызырэгъыжъэу Пшыжъхъаблэ сыккыуахуу, на-трыфлэжъ лыжъхэм салуккы-нышъ, исламышхо афесхы-жыныу. «Зэгъашлэ, шлэхуу са-фэккыштыгъ, сыккыуахуу иот-дел уахътэ», — иккыуахы-м къыпигъэхъожыгъ.

Сэри къэсэшлэжы С. Ф. Медуновым пшыжъхъаблэ на-трыфлэжъхэм адызэхышхэгъэ-гъэ мэфэккыу сызыхэлэжъэ-

гъагъэр. Мафэ горэм ар ккыуа-гъэ Пшыжъхъаблэ Красно-дар крайисполкомым итхъа-мэагъэу Г. П. Разумовскэр, КПСС-м и Адыгэ хъку коми-тет иапэрэ секретарыгъэу Н. А. Бэрэджыр, хъку исполкомым итхъамэагъэу М. Шъ. Хъутыр, партием и Шэуджэн райком иапэрэ секретарыгъэу Р. С. Хъуаккы игъусэхуу. Чылэм дэт клубым цыфыбэ къышызэрэ-угъоигъагъ. Ащ С. Ф. Ме-дуновым натрыфлэжъ нэггырэ 13-мэ КПСС-м икрайком, край-исполкомым ккыи ВЛКСМ-м икрайком ящытхуу тхылъхэр шаритыжыгъагъэх гъэхъагъэу ашлэгъэхэм апае. Непэ къыз-нэсыгъэми чылэм дэс унэ-гъуабэхэм янахыжъхуу кыт-хэмытыжъхэм зэрафэразэхэм яшыхъатэу ахэр арыплэгъо-штыгъ.

Къэстхыгъэхэм нафэ къа-шлы С. Ф. Медуновым на-трыфлэжъ лыжъхэм язвенэ шышхуу зэрилэтыштыгъэр. Ащ лъэшэу рыгушхыштыгъ. Мары ащ фэгъэхыгъэу Бэджэ-нэ Мурат итхылъ къыхэсхы-гъэр.

— Пшыжъхъаблэ сыккыккы-ныр лъэшэу сиккыс, — ылошты-гъэ Сергей Федоровичым. — Мыш лэжъккы гъэшлэгъонхэр дэсхы. Одногектарникхэр зэ-ккы ныбджэгъу къысфэхыгъэх, ащ лъэшэу сырэгъушхо.

Зигъэсэмрэккыуэз, ар Ин-дрыс къеупчылагъагъ:

— Индрыс, къысалу, уиу-шыгъи уицфыгыи тыдэ къы-пхыгъах?

Индрыс сыд фэдэ упккы къы-ратыгъэми, иадыгабзи, иуры-сыбзи зэхэтэу, лужэу джэуап гъэшлэгъон аритыжыштыгъ. Емыгушшысэжъэу Медуновым риложыгъагъ:

— Гъашлэм къысхылыгъагъ, Сергей Федорович, цыфмэ къысхалыгъагъ...

— Тэрэз, Индрыс, сэри джауштыгъу къысшлэшы. Вуз къэуухыгъэп, ау анахъ тхъамэтэ дэгъоу краим исмэ уащыш. Узипэщ колхозым зэлэт зэпы-ты, уишыккыгъэр зэккы уи, сыд ащ нахышлэу узфэ-штыгъ!

А гушыгъэхэр Индрыс ыгу-рихыгъагъэх. Медуновым Бэрэджэ Нухъэ игъусагъэти, ащ зыфигъази риложыгъагъ:

— Тхъэм ыцккы тхъэ сэлэ-мы Медуновыр ыпшъэ уккы-умылэккыныу лы дэгъуагъ.

Зэхыгъэр игуапэу Нухъэ шхыгъагъэ. Ежъ пае зыгорэ зэрафорэм Медуновым гу-лыти, къэупчылэгъагъ:

— Сыда Индрыс ыфорэр?

— «Медуновыр цыф дэгъу, Сергей Федоровичыр тиныб-джэгъушлэ» ело, — риложы-гъагъ краим ипашэ Нухъэ.

— Тхъауегъэгъэу, Индрыс, сыбгъэрэгъагъ. Ухэуагъэп зытетымккы, сз Индрыс иза-къоп сыныбджэгъур, зэккы адыгэ лъэккыу лэжъныр шу зылэгъурэм сырыныбджэгъу.

Илъэс 30-м ехъуагъ узэккы-лэжъхэм сижурналист лъа-гъохэм къатенэгъэ гушшысэхэм къахэсхыжыгъэх къэстхыгъэ-хэр. Еджэхэрэм агу рихъмэ лъэшэу сидуагъ.

ЛЪЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрттбый.

Адыгэ Республикэм иза-служеннэ журналист.

Сурэтыр архивым къыхэт-хыгъ.

Бэ зыльэгъугъэхэм япашэ фэгущылауагъэх

Ветеранхэм я Теуцожь район совет итхъаматэу Нэмытлэккы Юрэ Сэфэр ыккыым ыныбжэ илъэс 85-рэ зэрэхуэгъэр райо-ным иобшественность Пэнэ-жыккыуае шыхыгъэуафэуагъ. Ащ ехылауагъэу ветеранхэм ятхъаматэу рагъэблэгъагъ муни-ципальнэ гъэпсыккы зылэ Теу-цожь районным иадминистрацие. Ащ ипашэ илэнатлэ зыгъэгъэккырэ Хъачмамыккы Азэмак икабинет къыригъэблэгъагъэх районным иветеран организацие шышхэр, район администрацие иккыуа-ккышлэхэр. Ар юбилярым фэгъу-шлуагъ, илофшлагъэ осэ ин зэрэ-ратыгъэр хигъэуафэуагъ, гушы-лэ дэхабэ фылуагъ, псауныгъэ пытэ илэнуу фэлэгъуагъ. Район адми-нистрацие ыцккы Шытхуу тхы-лым конверт игъусэу фыгъэшхо-шагъ.

Нэмытлэккы Юрэ гушыгъэ фабэ-хэр къырауоллагъэх ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет ипрези-диум хэтэу, хыдзэ флотым иве-теранхэм яреспубликэ организа-цие итхъаматэу, контр-адмиралэу Тхъагъэпсэу Мэджыдэ, Теккыны-гъэм иреспубликэ фондэу Совет-скэ Союзым и Лыжъужъэу Ан-дырхъое Хъусенэ ыцккы шытым иправление итхъаматэу, АР-м иве-теранхэм ясовет итхъаматэу игуа-дзэу, полковникэу Чыназыр Ас-лъан, Хэгъэгъу зэошхом хэлэжъа-гъэу, мы районным къышыху-гъу, Адыгэккыалэ кыккыгъэу лэ-шынэ Сэфэрбый, Адыгэккыалэ иветеранхэм ясовет итхъаматэу Джэндэрэ Мосэ, народнэ депу-татхэм я Теуцожь район Совет итхъаматэу Блэгъожь Налбый, Теуцожь районнымккы сэкъатхэм ясоюз итхъаматэу Хъот Ерыстэм, мы сатырхэм яавтор, нэмыккыми.

Нэмытлэккы Юрэ апшэрэ гъэ-сэнныгъэ зылэ ккылэгъэгъэхэм ащышхуу илъэсыбэрэ еджаплэхэм Иоф ащишлагъ, физикэ-хысап факультетым къычыхыгъэ шлэ-ныгъэ куухэм арыгуагъэгъэ, ныб-жыккыуае ыгъэсагъэр бэ. Пэнэжы-ккыое ккыи Едэпсыккыое еджаплэ-хэм ккылэгъэгъэхуу алуыгъ. Ахэм ауж ежыр къызышхыгъэу чылэу Пэнэжыккыуае игурыт еджаплэ за-вучэу къагъэккыжыгъ. Очнэ-за-очнэ пчыхъэ еджаплэм идиректо-рыгъ. 1984-рэ илъэсым къыше-гъэжъагъэу Пэнэжыккыое гурыт еджаплэм ипэцагъ. А Иофшлагъэ пенсиям оккыфэ лутыгъ.

Директор Илэнатлэ Иофыгъ

ккылэгъэгъэх коллективэу зыхэ-тыр ыгъэрэгъагъ, ныбжыккыхэм шлэныгъэ куухэр ягъэгъотыгъэ-нымккы, яхэгъэгъу шу альэгъоу пгъуэнхэмккы ыльэккы къыгъэна-гъэп. Зэфагъэмрэ шыпкыагъэм-рэ ягъоу тетэу, ежымыи шхъэ-ккылафагъэу къыфашлэу, зыхэтхэр ыгъэдалэхуу Иоф зэришлагъэр бэ-мэ ашлэ. Егъэгъэп-пунныгъэ Иоф-шлэным хэтхыфэ шытхуу тхылъэу къыфагъэшхошагъэр маккы. Ккылэгъэгъэх Иофшлэным илъэс 43-рэ пгъуигъэхъагъ.

Ау Юрэ ащ лыпыгытэу тлысы-жыныу зы мафи ышхъэ къыхъа-гъэп. Цыфхэм ахэт зэпыгытэу еса-гъэр зыгорэм емыпхыгъэу псэу-ныр къызэрэхылыгъэккыштыр къы-гурылуагъэу общественнэ Иофы-гъохэм зафигъэгъагъ, ветеранхэм ясатырхэм пыгытэу ахэуагъ. Ахэм ятхъаматэу хадзыгъэу непэ къы-зынэсыгъэм а общественнэ Ио-фыгъор чанэу егъэцаккы.

Ветеранхэм урыпэцхыныр Иоф цыккы-шхыккы. Бэрэ Иоф зышлэ-гъэхуу, бэ зыльэгъугъэхуу жы-хыжыгъэхэр гъэрэгъэгъошлэхуу, ахэм яккыуа-ккыхыгъэ игъэккыуа-шлэу дэдэп. Етлани Хэгъэгъу зэо-шхом хэтыгъэхуу непэ нэжэ-лужъ хыжыгъэхэр арых узыфэсаккы-ном фахэр. Ахэм яИофхэр зы мафи зычигъэгъушхыгъэрэп Юрэ.

Ветеранхэм ярайон совет итхъа-матэу илэ медальхэм ащышъ «За доблестный труд в Великой Оте-чественной войне 1941-рэ гъ» зы-фиорэр. Ар заом илъэхъан ты-лым Иоф зэрэгъэгъэхэм ккыккы-ккыуагъ. Ащ фэшхыафэу юбилей медальхэри илэх. А наградэхэм етлани зы къахъагъагъ. Лъэккы зэфэшхыафхэм азыфагу илъ зэккышныгъэр гъэпэцхэгъэным, ныбжыккыхэм интернациональнэ пунныгъэ ягъэгъотыгъэным, вете-ранхэр гъэрэгъэгъэхэм яхыла-гъэу илофшлэхэр зэригъэлъэшы-хэрэу къыдалыгъи, Адыгэ Рес-публикэм и Лышхыгъэ и Указ те-гъэпсыккыгъэу Нэмытлэккыом ме-далэу «Адыгейм и Шытхуузе-хы» зыфиорэр фагъэшхошагъ.

Нэмытлэккы Юрэ къызырэху-хыгъэу уагъом ккыныбэ ыпэ ккы-ккыгъ. Кулак алуи 1938-рэ илъэ-сым темир лъэныккыом — къалэу Игаркэ арагъэгъэгъагъэхэм ащы-шыгъ. А лъэхъаным Юрэ шъэ-жыккы Илэахуу шытыгъ. Ауштыгъу зэрэхуэгъэр мытэрэгъэу тыхабзэ ылыгъи, аушхыжыгъэхэм уагъор ахагъэфагъ. Юрэ ышнахыжы-хэр Хэгъэгъу зэошхом хэлэжъа-гъэх, наградэ лъаплэхэр ялэхуу за-ом къыхэккыжыгъагъэх. Нэмы-тлэккы лъахъом еджэгъэшхохэр къызэрэхэккыгъэм пэнэжыккыуа-ехэр рэгъушхох. Юрэ унэгъо дахэ илэ, иккылэхэм илэнатлэ дэгъухэр ялэхуу Мыеккыуапэ шлэгъэх.

Нэмытлэккы Юрэ ыныбжэ илъэс 85-рэ зэрэхуэгъэм ккыхэккыу вете-ранхэм я Адыгэ республикэ со-вет ыцккы Шытхуу тхылъэр ахы-щэ шлухъафтыр фэгъэшхоша-гъэх. Тыфэлэло ащ псауныгъэ пытэрэ шыккы-псэуагъ дахэрэ илэхуу, насыпышлэнуу, ветеран Иофшлэхэм ямызэщыныу.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
АР-м иветеранхэм ясовет ипресс-секретарь.

Сурэтым итыр: **Нэмытлэккы Юрэ.**

ФУТБОЛ. ЯТОНЭРЭ КУПЭУ «КЪЫБЛЭР»

Пчъагъэр дэгъу, ешӕакӕлэри...

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Алания-Д» Владикавказ — 3:0.

Чъэпыогъум и 16-м Мыекъуапэ щызэлуклагъэх.

Зезыцагъэхэр: Э. Панасюк — Волжский, П. Евстафиади — Краснодар, Ю. Кисличенко — Ставрополь.

«Зэкъошныгъ». Плахтий, Кобл (Датхъужь, 73), Казаков, Кияшкин, Пискунов, Батырбий, Нартиков, Васильченко, Хъабил (Носов, 81), Хъабэчыр, Лучин (Гъыщ, 64). Къэлапчъэм Ӏгуаор дзэйдзагъэхэр: Хъабил — 10, Казаков — 24, Хъабэчыр — 43.

АР-м и Лышгъхъу Тхьаклушынэ Аслъан спортым иӕфышӕмэ ахэт.

Ешӕгъур зыцаублэным Адыгэ Республикэм и Лышгъхъу Тхьаклушынэ Аслъан, Премьер-министрæу Къумпӕл Мурат физкультурæмрæ спортымрæ яӕфышӕм аӕлуклагъэх. Урысыем и Къыблэ шӕолъыр щыпсæурæ лъæпкхæм спорт джæгунхæмкӕ язæнхъокъу Краснодар краим зэрæщыкӕуагъæм, зӕлукӕгъухæм Адыгеим испортсменхæм уашытхъунæу зыкхъæзрæщæгъæлгъуагъæм тегушылагъэх. Дзюдомкӕ, самбæмкӕ тикомандæхæм, атлетикæ псынкӕмкӕ тикӕлæхæм апæрæ чыплӕхæр къыдахыгъэх. Атлетикæ онтæгъумкӕ, кушхъæфæчъæ спортымкӕ ятӕонæрæх. АР-м и Лышгъхъу иупчӕхæм джæуапхæр къаратыжыгъæх АР-м физкультурæмкӕ ыкӕи спортымкӕ и Комитет итхъамагъ игуадзæу Джармæкъо Юсыф, спортым иӕфышӕхæу Хъот Юныс, Владимир Гапон, Пэнæштъу Махъмудæ.

Къызæрæщхъæрæм къыхæкӕуæ ешӕлӕм ушызæнхъокъуныр наххъылгъæ хъуштыгъæми, футболистхæм ягуетыныгъæ къырагъæлхыштыгъæп. «Алания-Д»-м шешӕхæ-

рæр псынкӕуæ гушпысæштыгъæх, яухъумакохæри апӕкӕ илхыштыгъæх. «Алания-Д»-м икӕзлапчъæ икӕзухъумæн нæгырабæ хигъæлажъæштыгъæми, «Зэкъошныгъæм» ифутболистмæ хæкӕплӕшӕхæр къагъотыштыгъæх.

Тиухъумакохæу Артем Казаковмрæ Максим Кияшкинымрæ цыхъæшӕгъоу ешӕштыгъæх. Тикӕзлапчъæ Ӏгуаор къызышчыдӕфъæным М. Кияшкиным шхъæкӕ къызæкӕидзæжыгъ. Бысымхæр апӕкӕ зельыхæм, хъакӕмæ якӕзлӕпчъæлутæу Омар Цопановым игъом Ӏгуаор къыфæубытыгъæп. Хъабилæ Алим ухъумакомæ азыфагу итæу ябæни, Ӏгуаор къалæкӕихыгъ, хъагъæм ридзагъ — 1:0.

Хъабэчыр Рустам ыпӕкӕ илхыгъæу ухъумакош папхъæхæр ыукохы, кӕуапӕ къыритыгъæп. Тазыыр Антон Пискуновым дæгъоу ыгъæцкӕлагъ. Ӏгуаор чэрæгъузæ хъакӕмæ якӕзлапчъæ пӕблагъæу ытыгъ. Тиухъумæкӕ лъæпӕлагъæу Артем Казаковым футболистмæ закъыхиӕтыкӕи, шхъæкӕ зæогъæ Ӏгуаор хъагъæм ифагъ — 2:0.

Хъабэчыр Рустам ухъумæкӕлутӕм азыфагу дæкӕи, яшæнæрæ къызæринæкӕыгъ. Къæлæпчъæлутым изакъоу екӕуи, Ӏгуаор дидзагъ — 3:0.

Батырбий Руслан, Антон Пискуновыр, Александр Нартиковыр, фæшхъафхæри дæгъоу гулчæм шешӕштыгъæх. А. Нартиковым тикӕзлапчъæ дæжъ къышчыригъæжы, хъакӕмæ яфутболистмæ аӕлӕкӕызæ якӕзлапчъæ благъæу екӕлугъ. Ӏгуаоу ащ ытыгъæм Р. Хъабэчыр ыуагъ, ау зæргъулагъæм къыхæкӕуæ къæлапчъæм блæугъ.

Ешӕгъур зыцаухыным хъакӕхæр наххъæбæрæ апӕкӕ къылгъхæу фежъагъæхæми, тикӕзлӕпчъæлутæу Сергей Плахтий бæрæ агъæгумæкӕыгъæу тӕгытæрæп. Ешӕлӕм Датхъужь Адам, Гъыщ Мæдин, Сергей Носовыр къызæхъæхæм, тренер шхъаӕу Кобл Анзор пшъæрылгъæу къафишӕыгъæр агъæцкӕлæным пылхыгъæх.

Пресс-зӕлукӕр

«Алания-Д»-м итренер шхъаӕу Руслан Мерденовым зæрилгытагъæмкӕ, хъакӕмæ якӕзлапчъæ Ӏгуаор тӕогъогъоу зыдагъæкӕым ыуж яухъазырыныгъæ икӕоу къагъæлгъæгон алхъæкӕыгъæп. Ежхæм къæлапчъæм Ӏгуаор дæдзæн амылхъæкӕыгъæми, дæу ешӕлагъæхæу къытиуагъæп.

«Зэкъошныгъæм» итренер шхъаӕу Кобл Анзор пчъагъæу 3:0-м ыгъæрæзæгъ. Илхæс ешӕгъур

наххъылгъоу аухыным фæшӕ кӕзæнæгъæ зӕлукӕгъуитӕури тикомандæ къыххын фаеу ылхытагъ.

Зӕлукӕгъухæм якӕзуххæр

«Олимпия» — «Динамо» — 1:0, «Ангуст» — СКА — 3:0, «Биолог» — «Мæщыкъу» — ешӕлагъæхæп, «Ротор» — «Торпедо» — 0:0, «Дагдизель» — «Митос» — 3:0, «Файор» — «Астрахань» — 2:1, «Таганрог» — «Славянский» — 1:2, «Кавказтрансгаз» — «Энергия» — 2:1.

Чыплӕу зыдæштытхæр

1. «Торпедо» — 54
2. «Ротор» — 53
3. «Динамо» — 42
4. «Астрахань» — 40
5. «Мæщыкъу» — 39
6. «Дагдизель» — 39
7. «Славянский» — 38
8. «Кавказтрансгаз» — 33
9. «Митос» — 32
10. «Зэкъошныгъ» — 31
11. «Ангуст» — 31
12. «Файор» — 28
13. «Олимпия» — 26
14. «Энергия» — 25
15. СКА — 24
16. «Таганрог» — 24
17. «Биолог» — 23
18. «Алания-Д» — 22.

«Зэкъошныгъæр» чъэпыогъум и 23-м Ростов-на-Дону щызӕлукӕшт чыплæ командæу СКА-м.

Краснодар краим

изæнхъокъу

зæфæхъысыжъхæр тшӕыштых

«Урожай» Тульский — «Зэкъошныгъ-2» Мыекъуапэ — 1:0.

Чъэпыогъум и 15-м Тульскæм щызæдешлагъæх.

Къæлапчъэм Ӏгуаор дзэйдзагъæр: Д. Лобарев — 70.

Краснодар краим футболымкӕ изӕлхыгъæ зæнхъокъу Адыгэ Республикэм икомандитӕ хæлажъæ — Мыекъош районым ифутболистхæмрæ мыекъошæ футбол командæу «Зэкъошныгъ-2»-мрæ. Краимрæ республикæмрæ якомандæ 12 апшъæрæ купым шешӕ. «Зэкъошныгъ-2»-м итренер шхъаӕлæр Шыумæфæ Рэмæзан, ащ игуадзæр Куних Руслан. Юрий Фомичевыр «Урожайм» ипæш.

Командæхæм илхæс ешӕгъур шӕхæу аухышт, зӕлукӕгъу зырыз къафæнагъ. «Урожай» я 7-рæ, «Зэкъошныгъ-2»-р я 9-рæ чыплӕхæм ашӕлхæ. Зæнхъокъу зæухыкӕ зæфæхъысыжъхæр тшӕыштых.

Нæкӕлгъæр зыгъæхъазырыгъæр ЕМТӕЛӕ Нурбий.

Зæхъыцагъæхæр:
Адыгэ Республикэм и Къæралыгъо Совет — Хасæр, иминистрæхæм я Кабинет

Къыдззыгъæкӕлæрæ:
Адыгэ Республикэм лъæпкæ ӕфхæмкӕ, ӕкӕыб къæралхæм ашӕпсæурæ тильæпкæгъухæм адырӕлæ зæпхыныгъæхæмкӕ ыкӕи къæбар жъу-гъæм иамалхæмкӕ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскæр, 236

Редактор шхъаӕлæр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шхъаӕлæм иапæрæ гуадзæр
АУЛӕ Руслан

Редактор шхъаӕлæм игуадзæр — пшъæдæкӕыжъ зыхъырэ секретарыр
ХЪУРМЭ Хъусен

Пшъæдæкӕыжъ зыхъырэ секретарыр
НЭПШӕКЪУЙ Заур

Редакциер зыдæштытхæр:
385000, кӕ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскæр, 197.

Телефонхæр:
приемнæр: 52-16-79,

редактор шхъаӕлæм иапæрæ гуадзæр: 52-49-44,

редактор гуадзæр-пшъæдæкӕыжъ зыхъырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыцаушыхъатыгъæр:

Урысые Федерацием хæутын ӕфхæмкӕ, телерадиокъæтынхæмкӕ ыкӕи зæлхы-ӕсыкӕ амалхæмкӕ и Министерствæ и Темыр-Кавказ чыплæ гъæлорышӕлӕ, зæраушыхъатыгъæ номерыр
ПИ №10-3892

Зышчыаутырæ
ОАО-у «Полиграф-ӕОГ», 385000, кӕ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскæр, 268

Пчъагъæр 4364
Индексхæр 52161 52162
Зак. 2524

Хæутыным узшыкӕтхæнæу щыт уахътæр
Сыхъатыр 18.00
Зышчыкӕтхæгъæхæ уахътæр
Сыхъатыр 18.00

САМБО

А. Технеджан фæгъæхъыгъ

Адыгэ Республикэм самбæмкӕ итурнирæу Тульскæм щыкӕуагъæр Артем Технеджан ыцӕкӕ агъæнæфæгъæ шӕухъафтынхæм якӕыдæхын фæгъæхъыгъæгъ.

Мыекъошæ районым самбæмкӕ ифедерацие иӕфшӕлæм лъызыгъæкӕотæгъæмæ Артем Технеджан ашӕш. Спорт зæнхъокъуым изæхæшæн кӕшæкӕ фæхъугъæмæ ахалытæ тренерæу Теуцожь Инвер. Бæнæгъухæр алырæгъум шчырагъæжæнхæм ыпӕкӕ зæхæхæм къышчыгушылагъæх Мыекъошæ районым иадминистрацие ипæшæу Евгений Ковалевыр, Адыгэ Республикэм самбæмкӕ ифедерацие ипæшæу, СССР-м изаслуженнæ тренерæу Хъæпæ Арамбий, нæмыкӕхæри. Къоджæ спортым хæхъоныгъæхæр зæришӕхæрæр, спорт псæуалхæхæр наххъыбæ зæрæхъухæрæр, физкультурæмрæ спортымрæ апышгъæ ныбжыкӕмæ япсауныгъæ зæрагъæпытæрæр, Артем Технеджан ишӕушӕлагъæ зæрашчымыгъушшæрæр зӕлукӕм къышӕуагъæ.

Илхæс 17—18, 19—20, 14—16 зыныбжъхæр куп зæфæшхъафхæм ахæтхæу зæнхъокъуыгъæх. Тренерхæу Мæрæтыкӕо Щамсæт, Теуцожь Инвер, Хъот Юныс зипæшæ бæнакохæр яӕлӕпӕсæныгъæкӕ къахæшчыгъæх.

Апæрæ чыплӕхæр къыдззыхыгъæхæр: Нæжбæ

Бислæн, Лафышгъæ Сæлым, Кӕыкӕ Зауркӕан, Хъакуринæ Аскæр, Тыгъужь Юсыф, Айтæчыкӕо Султӕн, Джымæ Батыр, Мæрæтыкӕо Руслан, Уджыхъу Батыр, Шхъапшӕжыкӕо Алим.

Зæкӕмкӕи бæнæкӕуи 120-м наххъыбæ хæлæжъагъ. Адыгæкӕлæ, Теуцожь, Шæуджæн, Мыекъошæ районхæм яспортсменхæр, фæшхъафхæми яныбжыкӕлæхæр алырæгъум щызӕлукӕлагъæх. Теклоныгъæм икӕыдæхынкӕи гуетыныгъæ анахын къызыхыгъæфæгъæу зæхæцæкомæ алхыти, шӕухъафтын шхъаф Шхъапшӕжыкӕо Алим фашыгъ. Бæнæкӕи анахъ дæгъу къызыгъæлгъуагъæу къыхахыгъæр Тыгъужь Юсыф.

Турнирыр гъæшӕгъæонæу зæхæцæгъæным ялахышӕу хашыхъагъ Евгений Ковалевым, Теуцожь Инвер, Шхъапшӕжыкӕо Валерæ, Джармæкъо Хъызыр, Валерий Картамышевым, Тульскæ къоджæ пæзупӕм ипæшæхæм. Зæнхъокъуым исудыа шхъаӕлæу щытыгъæр УФ-м изаслуженнæ тренерæу Хъот Юныс. Хагъæунæфыкӕлæрæ чыплӕхæр къыдззыхыгъæмæ кубокхæр, щытхъу тхылхæр, шӕухъафтынхæр афашыгъæх.